

**PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I
SOCIJALNIM ASPEKTIMA ZA
PROJEKAT IZGRADNJE TRAKE ZA
SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI
VAKUF 1- TURBE (M5)**

Sadržaj

SAŽETAK.....	5
1. UVOD	9
2. METODOLOGIJA I CILJEVI ESMP-a	10
3. OPIS LOKACIJE	11
3.1. PODACI O PROMETU	12
4. OPIS PROJEKTA	15
4.1. Postojeća cesta	15
4.2. Novi projekat	16
5. UVJETI OD POSEBNOG ZNAČAJA	18
5.1. GEOGRAFSKI UVJETI	18
5.2. KLIMATSKI UVJETI	20
5.3. KVALITET ZRAKA	21
5.4. VODE I KVALITET VODA	21
5.5. NIVOI BUKE	22
5.6. TLO I NAMJENA ZEMLJIŠTA	23
5.7. FLORA I FAUNA	24
5.8. ZAŠTIĆENA PODRUČJA	24
5.9. STANOVNIŠTVO I NASELJA	24
6. OPIS MOGUĆIH UTJECAJA ZA VRIJEME PRIPREMNIH RADOVA, IZVOĐENJA, KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA.....	26
6.1. UTJECAJI ZA VRIJEME PRIPREMNIH RADOVA.....	26
6.2. UTJECAJI ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA	28
6.3. UTJECAJI ZA VRIJEME KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA	31
6.4. POZITIVNI UTJECAJI	31
6.5. MJERE POBOLJŠANJA	32
7. MJERE UBLAŽAVANJA.....	33
7.1. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI PRIJE POČETKA RADOVA	34
7.1.1. Izvođač	34
7.1.2. Eksproprijacija zemljišta i nedobrovoljno preseljenje	35
7.2. MJERE UBLAŽAVANJA ZA VRIJEME IZGRADNJE	36
7.2.1. Upravljanje okolišem	36
7.2.2. Zdravlje i sigurnost	36
7.2.3. Promet i sigurnost prometa na cestama	39

septembar / rujan 2018.

7.2.4.	Sigurnost gradilišta	41
7.2.5.	Eksproprijacija, nedobrovoljno preseljenje i ekonomsko premještanje	41
7.2.6.	Upravljanje građevinskim otpadom.....	42
7.2.7.	Promjena namjene korištenja zemljišta.....	42
7.3.	MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI KORIŠTENJA.....	43
7.4.	SAŽETAK MJERA UBLAŽAVANJA UTJECAJA	44
8.	PROGRAM MONITORINGA OKOLIŠA.....	54
9.	IMPLEMENTACIJA I IZVJEŠTAVANJE	60
9.1.	IMPLEMENTACIJA PROJEKTA.....	60
9.2.	PROCES IZVJEŠTAVANJA	60
9.2.1.	Izvođač radova – JP Ceste FBiH	60
9.2.2.	Nadzorni inžinjer – JP Ceste FBiH	61
9.2.3.	JP Ceste FBiH – Svjetska banka.....	61
10.	JAVNA RASPRAVA I OBJAVA INFORMACIJA.....	62
10.1.	JAVNA RASPRAVA.....	62
10.2.	OBJAVA INFORMACIJA	62
10.2.1.	Mehanizam za pritužbe	62
11.	ZAHTEVI ZA POČETAK RADOVA.....	64
11.1.	Okolinski aspekti.....	64
11.2.	Socijalni aspekti	65
PRILOZI	66	
PRILOG 1.	OBRAZAC ZA PRITUŽBE.....	67
PRILOG 2.	TABELA ZA REGISTRACIJU PRIJEMA PRITUŽBI	68
PRILOG 3.	IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE	69

Lista slika

Slika 1: Geografska lokacija Projekta.....	11
Slika 2: Pregledna situacija šireg područja sa lokacijom Projekta	12
Slika 3: PGDS u 2016.....	13
Slika 4: Trasa planirane brze ceste	14
Slika 5: Lokacija trake za spora vozila.....	16
Slika 6: Lokacija traka za spora vozila.....	17
Slika 7: Tehnički standardi za trakove za spora vozila	18
Slika 8: Geografska karta šireg područja sa lokacijom Projekta	19
Slike 9: Geološka karta šireg područja Projekta	20

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALnim ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANje TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Slike 10: Hidrografska karta šireg područja Projekta	22
Slika 11: Namjena zemljišta šireg područja Projekta prema CORINE modelu	23
Slika 12: Udaljenosti traka za spora vozila od naseljenih mesta	25
Slika 13 (a-f): Fotografije snimljene za vrijeme terenskog obilaska 17 decembra/ prosinca 2017.....	27
Slika 14: Shematski prikaz regulacije prometa za vrijeme građevinskih radova	41

Lista tabela

Tabela 1: Prognoza prometa za M5, dionica Donji Vakuf sjever- Turbe	13
Tabela 2. Prosječne temperature i količina padavina za višegodišnje razdoblje	21
Tabela 3: Isječak iz popisa za RAP (inventar o pogodjenim parcelama)	27
Tabela 4: Mjere poboljšanja	32
Tabela 5: Plan upravljanja okolišem i socijalnim aspektima	44
Tabela 6: Program monitoringa okoliša i socijalnih aspekata	55

LISTA SKRAĆENICA

<i>BH</i>	- <i>Bosna i Hercegovina</i>
<i>CFD</i>	- <i>Centralna komisija za registar pritužbi</i>
<i>CSOP</i>	- <i>Plan organizacije gradilišta</i>
<i>EIB</i>	- <i>Evropska investicijska banka</i>
<i>EIA</i>	- <i>Procjena utjecaja na okoliš</i>
<i>EMP</i>	- <i>Program upravljanja okolišem</i>
<i>ESMF</i>	- <i>Okvir upravljanja okolišem i socijalnim aspektima</i>
<i>ESMP</i>	- <i>Plan upravljanja okolišem i socijalnim aspektima</i>
<i>EP</i>	- <i>Okolišna dozvola</i>
<i>FBH</i>	- <i>Federacije Bosne i Hercegovine</i>
<i>FMoET</i>	- <i>Federalno ministarstvo okoliša i turizma</i>
<i>SBK/CBC</i>	- <i>Srednjobosanski kanton</i>
<i>IFI</i>	- <i>Međunarodne finansijske institucije</i>
<i>MP</i>	- <i>Glavni projekat</i>
<i>MPCA</i>	- <i>Plan upravljanja u slučaju nesreća</i>
<i>OP</i>	- <i>Operativne politike Svjetske banke</i>
<i>PAP</i>	- <i>Osobe pogodjene projektom</i>
<i>PPE</i>	- <i>Lična zaštitna oprema</i>
<i>PCRoads FBH</i>	- <i>Javno preduzeće Ceste Federacije Bosne i Hercegovine</i>
<i>RAP</i>	- <i>Akcioni plan preseljenja</i>
<i>RPF</i>	- <i>Okvir politike preseljenja</i>
<i>TD</i>	- <i>Tenderska dokumentacija</i>
<i>TMP</i>	- <i>Plan upravljanja okolišem</i>
<i>WB</i>	- <i>Svjetska banka</i>
<i>WMP</i>	- <i>Plan upravljanja otpadom</i>
<i>AEHS</i>	- <i>Godišnji izvještaj o okolišu, zdravlju i sigurnosti</i>

SAŽETAK

UVOD I CILJEVI ESMP-a

Projekat izgradnje trake za spora vozila na magistralnoj cesti M5, dionica Donji Vakuf 1 – Turbe (Projekat) za koji je kreiran ovaj ESMP, jedan je od podprojekata u sklopu Projekta modernizacije cestovnog sektora koji zajedno finansiraju Svjetska banka i EIB. Projekat izgradnje trake za spora vozila na magistralnoj cesti M5, dionica Donji Vakuf 1 – Turbe, svrstan je u projekte B kategorije prema Operativnim politikama Svjetske banke (OP 4.01 o procjeni utjecaja na okoliš) kao i prema procedurama definiranim u ESMF-u specifičnom za projekat. Kao takav, ovaj projekat zahtijeva izradu ESMP-a, a prema važećoj lokalnoj legislativi ovaj projekat ne zahtijeva vodnu dozvolu, procjenu utjecaja na okoliš ni okolišnu dozvolu – niti od strane federalnog niti kantonalnog nivoa vlasti. JP Ceste FBiH će pribaviti sve potrebne lokalne dozvole za ovaj Projekat.

OPIS LOKACIJE I PROMETA

Projekat izgradnje trake za spora vozila nalazi se na glavnom cestovnom pravcu općina Donji Vakuf I Travnik, na magistralnoj cesti M5, dionica Donji Vakuf 1 – Turbe. Ova dionica magistralne ceste nalazi se u centralnom dijelu Bosne i Hercegovine i spaja Donji Vakuf sa Tavnikom, preko naselja Turbe. Područje rekonstrukcije nalazi se izvan urbanog područja Donjeg Vakufa i Travnika, te u blizini ne nalazimo stambene, javne ili privredne objekte. Dionica prolazi kroz brdsko – planinsko područje prekriveno sa šumom i niskom vegetacijom, te je rijetko naseljeno, uglavnom sa napuštenim objektima. Najbliži relevantni brojač prometa je na magistralnoj cesti M5 na planini Komar što je manje od 2 km u odnosu na lokaciju Projekta, te pokazuje da je u 2016. godini broj vozila (PGDS) bio 3109.

OPIS PROJEKTA

Ukupna duljina razmatrane dionice iznosi oko 5 km. Prelazi preko prijevoja Komar koji se nalazi na 930 m n.m. i najviša je točka ove dionice, a razdvaja porječje Lašve (pritoke Bosne) od porječja Vrbasa. Postojeća trasa je zavojita cesta s puno horizontalnih zavoja s malim radijusima i serpentinom. Postojeća širina kolnika je različita i iznosi od 2x3,00 m do 2x3,50 m, širina berme i bankine iznosi oko 80 cm. Odvodnja je riješena sakupljanjem oborinske vode rigolima i odvodnim jarcima, te propuštanjem te vode kroz cijevne propuste. Vidljiva su površinska oštećenja kolnika koji je većim dijelom ispucan s mnogo mrežastih pukotina, deniveliran, a na dijelovima i obnavljan. S obzirom na manjak sredstava, samo će se rekonstruisati dvije od tri dionice u sklopu ovog podprojekta, tj. dionica 1 i dionica 3 (u sklopu ovog ESMP-a naziv joj je „dionica 2). Izgradnja traka za spora vozila je planirana za sljedeće dionice na M5 cesti:

- km 12+190 to km 12+650, L=460m
- km 15+475 to km 16+735, L=1260m

septembar / rujan 2018.

UVJETI OD POSEBNOG ZNAČAJA

Teren na kojem se nalazi Projekat je uglavnom na nadmorskoj visini između 600 i 800 m. Meterološka stanica najbliža lokalitetu projekta nalazi se na Komaru i daje sljedeće podatke: prosječna višegodišnja temperatura je 7,4 °C, najtoplij i mjesec je juli/ srpanj sa prosječnom godišnjom temperaturom od 16,6 °C, dok je najhladniji mjesec januar/ siječanj sa prosječnom temperaturom od -3,2 °C. Prosječna količina padavina na području projekta, mjerena na istoj meteorološkoj stanici za višegodišnje razdoblje iznosi 1001 mm godišnje. Sudeći po lokaciji Projekta, može se zaključiti da je najveći zagačivač zraka promet na magistralnoj cesti. Vode u širem području pripadaju slivu Crnog mora. Na području projekta nema površinskih voda te nije provedeno praćenje nivoa buke u Projektnom području. S tim u vezi, ne postoje osnovni podaci o utjecaju buke na okoliš. Najveći izvor buke je općenito promet. Prema CORINE metodologiji, šumsko zemljište, pašnjaci i obradivo zemljište je dominantno i prekriva veliko područje u široj zoni Projekta. Sukladno Prostornom planu FBiH i Prostornom planu Srednjobosanskog kantona, te podacima Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika lokacija Projekta ne nalazi se unutar zaštićenog područja. Na promatranom području nema ni evidentiranih arheoloških nalazišta.

Obzirom da se podprojekat implementira na dvije dionice, pogodjene su dvije općine. Općina Donji Vakuf gdje se nalazi dionica 1 (km 12+190-12+650) i općina Travnik gdje se nalazi dionica 2 (km15+475-16+735). Projektno područje se nalazi na granici dviju općina, te je nenaseljeno. S obzirom na navedeno, značaj za lokalnu zajednicu je nizak. Bez obzira na to, važnost projekta se reflektira kroz spajanje drugih općina i njenih središta, Jajca i Donjeg Vakufa sa kantonalnim središtem, te kroz tranzitnu povezanost sjevera i juga države.

UTJECAJI ZA VRIJEME PRIPREMNIH RADOVA

Socio-ekonomski utjecaji: projekat predviđa dodavanje trake za spora vozila na postojeću cestu M5 na dionicu Donji Vakuf – Turbe i dio su integriranog RAP-a za 9 podprojekata, za koji je javna rasprava održana u martu 2016. Ove aktivnosti podrazumijevaju eksproprijaciju 5 parcela u javnom vlasništvu i 21 parcelu u privatnom vlasništvu¹. Broj pogodjenih osoba sa projektom (PAP) je 14. U skladu sa integriranim RAP-om, površina pogodnih privatnih parcela je 10% ili manja od ukupne površine parcele, 10% - 26% zemljišta je pogodjeno na 4 parcele, 20% - 26 % zemljišta je pogodjeno na 2 parcele, dok je planirano da se eksproprišu kompletne dvije parcele (Parcela broj 862 i 869). Nisu pronađene strukture ili druga imovina na pogodenim parcelama, te neće doći do ekonomskog ili fizičkog premještanja koji bi bio uzrokovani ovim podprojektom tokom njegove implementacije. Pored toga, niti obradivo zemljište nije pogodjeno ovim podprojektom. Terenski obilazak je obavljen 17. decembra/prosinca 2017. i zaključeno je da se javno zemljište, neophodno za odgovarajuće

¹ Pripremljeni i objavljeni RAP za 9 podprojekata uključuju implementaciju 3 trake za spora vozila unutar ovog podprojekta. Obzirom na manjak sredstava odlučeno je da će se implementirati dvije od tri planirane trake (pomenuto u poglavlje 4. Opis projekta). Podaci u ovom ESMP-u odnose se na dvije pomenute trake koje će se implementirati.

septembar/ rujan 2018.

projektne aktivnosti, poput prostora za skladištenje materijala i mašina, ni na koji način ne koriste, ni formalno ni neformalno.

UTJECAJI ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA

Glavni utjecaji za vrijeme izvođenja radova su: emisije iz mašina koje se koriste na gradilištu, prašina u toku izvođenja radova, oslobađanje praštine od radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, utjecaji na tlo uslijed incidentnih curenja i izljevanja, utjecaj na geomorfologiju, utjecaj na kvalitet tla i korištenje zemljišta i utjecaj na sigurnost. Izvođač je dužan, prema odredbama ovog ESMP-a, da provede bazna istraživanja bioloških i prirodnih resursa specifičnih za lokaciju i da prilagodi mjere ESMP-a i njihovu implementaciju rezultatima istraživanja.

Utjecaj na sigurnost prometa i prometni tok

Prometne gužve i zakrčenja na cesti – povećana gustoća prometa koja dovodi do gužvi i zakrčenja se očekuje na lokalnim cestama i na magistralnoj cesti M5.

Socio-ekonomski utjecaji:

- U ovom trenutku se ne očekuje da će biti potrebno privremeno zauzimanje bilo kojeg zemljišta u privatnom ili javnom vlasništvu za smještaj mašina i odlaganje materijala tokom izgradnje. Mašine i materijali će biti smješteni na zemljištu u vlasništvu Investitora.
- Očekuje se da će se stvoriti nove poslovne mogućnosti za lokalna preduzeća kakva su prevoznici, dobavljači i drugi pružatelji usluga.
- Otežan pristup Nacionalnom parku Una koji je oko 40 km udaljen od projektne dionice.
- Iako je područje projekta nenaseljeno, a najbliže naseljeno područje se nalazi 3 km istočno, sljedeći negativni utjecaji se očekuju tokom izgradnje: povećanje buke, neadekvatno odlaganje građevinskog otpada, lokalna preduzeća mogu biti pogodjena kašnjnjem sa dostavom robe i proizvoda.

MJERE UBLAŽAVANJA NEGATIVNIH UTJECAJA

Mjere ublažavanja negativnih utjecaja odnose se na glavne utjecaje identificirane tokom pripremnih radova i izvođenja, kao što su emisije iz građevinskih mašina na gradilištu, prašina zbog izvođenja radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, utjecaji na geomorfologiju, utjecaji na tlo od incidentnih curenja i izljevanja, kvalitet tla i korištenje zemljišta, utjecaj na sigurnost prometa, upravljanje otpadom, utjecaj na uvjete života i utjecaj na lokalni promet. Mjere ublažavanja koje se tiču eksproprijacije uključuju implementaciju integrisanog Akcijskog Plana Preseljenja (ARAP).

septembar / rujan 2018.

PROGRAM PRAĆENJA/MONITORINGA OKOLIŠA

Mjere praćenja okoliša odnose se na glavne utjecaje identificirane tokom pripremnih radova i izvođenja, kao što su emisije iz građevinskih mašina na gradilištu, prašina zbog izvođenja radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, utjecaji na geomorfologiju, utjecaji na tlo od incidentnih curenja i izljevanja, kvalitet tla i korištenje zemljišta, utjecaj na sigurnost prometa, upravljanje otpadom, utjecaj na uvjete života i utjecaj na lokalni promet.

IMPLEMENTACIJA I IZVJEŠTAVANJE

JP Ceste FBiH je implementator projekta i biće odgovorno za implementaciju i usklađenost projekta sa ESMP-om. Izvođač će biti odgovoran za implementaciju mjera zaštite životne sredine tokom izgradnje.

JAVNE RASPRAVE I OBJAVLJIVANJE PODATAKA

Javna rasprava o predmetnom ESMP-u organizirana je u Travniku nakon što je Svjetska banka odobrila nacrt ESMP-a. Zapisnik sa obavljene javne rasprave, odnosno pritužbe iznesene na javnoj raspravi, evidentiraju se u Registru pritužbi, a mišljenja i prijedlozi javnosti uključuju se u finalni ESMP. Rezultati javne rasprave sadržani su u finalnom ESMP-u.

Mehanizam za pritužbe

Pored institucionalno dostupnih redovnih i vanrednih pravnih okvira i postojećih institucionalnih kanala, JP Ceste FBiH će osigurati i formirati poseban Mehanizam za rješavanje pritužbi u saradnji i sa direktnom uključenošću općina pod čijom administrativnom ovlasti se provodi Projekt, u ovom slučaju je to su općine Travnik i Donji Vakuf.

Uvjeti za početak radova

Izvođač će prikupiti sve potrebne osnovne podatke prije početka radova. Osnovni podaci za praćenje uključuju podatke o kvaliteti zraka, podatke o kvaliteti tla, studiju i analizu vegetacijskog pokrova prije početka radova na gradilištu. Izvođač će pripremiti Plan organizacije gradilišta (CSOP) koji čine Plan implementacije ovog ESMP-a, detaljan Plan upravljanja građevinskim otpadom (WMP), Studija sigurnosti (uključuje Elaborat zaštite na radu i Elaborat zaštite od požara i eksplozija), te Plan preusmjerenja prometa (TMP) koji treba biti pripremljen od strane Izvođača radova prije početka građevinskih radova. Što se tiče socijalnih aspekata, uvjeti za početak radova uključuju javne konsultacije i implementacija integrisanog RAP-a, plaćanje i kompenziranje u skladu sa integrisanim RAP-om.

1. UVOD

Prema smjernicama i zahtjevima iz Okvira upravljanja okolinskim i društvenim aspektima², pripremljen je ovaj Plan upravljanja okolišem i društvenim aspektima (ESMP) specifičan za lokalitet.

Javno preduzeće Ceste Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: JP Ceste FBiH) pokrenulo je sveobuhvatni „Program modernizacije magistralnih cesta u Federaciji Bosne i Hercegovine“ (Program) kako bi se do 2020. godine osigurala odgovarajuća cestovna infrastruktura. U tu je svrhu zatraženo od Vlade FBiH osiguranje kreditnih sredstava od međunarodnih finansijskih institucija (IFI).

U okviru gore pomenutog sveobuhvatnog Programa, Javno preduzeće Ceste FBiH (JP Ceste FBiH), društvo sa ograničenom odgovornošću u punom vlasništvu Vlade FBiH, pokrenulo je inicijativu za Projekat modernizacije cestovnog sektora FBiH. FBiH je podnijela zahtjev za kredit/ zajam od Evropske investicijske banke (EIB) i Svjetske banke (WB) u ukupnom iznosu od 103,38 milijuna EUR za finansiranje navedenog Projekta.

Projekat modernizacije cestovnog sektora FBiH se sastoji od nekoliko malih i srednje velikih investicija te uključuje:

1. Rekonstrukciju cesta:

- Završetak izgradnje magistralne ceste M-17.3 Neum – Stolac (ukupno 32,9 km);
- Izgradnja traka za spora vozila (ukupno 40 km na 8 (osam) dionica magistralnih cesta);
- Rekonstrukcija kolovoza, korekcija osovine (ukupno 18 km na 5 (pet) dionica magistralnih cesta, korekcija osovine na samo jednoj dionici u dužini od 1 km),
- Rekonstrukcija 3 (tri) tunela (ukupne dužine 1,86 km);
- Rekonstrukcija 7 (sedam) mostova (ukupne dužine 0,55 km).

2. Intervencije na poboljšanju cestovne sigurnosti: Rekonstrukcija raskrsnica koje su klasificirane kao „crne tačke“ na magistralnim cestama, sveukupno 9 (devet);

3. Institucionalne reforme: Upravljanje cestama u FBiH sa posebnom fokusom na održivost investicija i sigurnost na cestama;

4. Podrška implementaciji projekta: nadzor nad izgradnjom i jačanje kapaciteta JP Ceste FBiH.

² ESMF je objavljen i dostupan javnosti na lokalnom jeziku na web stranici JP Ceste FBiH u martu 2016. godine, <http://jpcfbih.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38>

septembar / rujan 2018.

Ovaj Projekat izgradnje treće trake za spora vozila na magistralnoj cesti M5, dionica Donji Vakuf 1 – Turbe (Projekat) za koji se izrađen ovaj ESMP jedan je od podprojekata uključenih u skupinu podprojekata koje zajedno finansiraju Svjetska banka i EIB.

2. METODOLOGIJA I CILJEVI ESMP-a

Projekat izgradnje trake za spora vozila na magistralnoj cesti M5, dionica Donji Vakuf 1 – Turbe, svrstan je u projekte B kategorije prema Operativnim politikama Svjetske banke (OP 4.01 o Procjeni utjecaja na okoliš) kao i prema procedurama definiranim u ESMF-u specifičnom za projekat. Kao takav, ovaj projekat zahtijeva izradu ESMP-a, a prema važećoj lokalnoj legislativi ovaj projekat ne zahtijeva vodnu dozvolu, procjenu utjecaja na okoliš ni okolišnu dozvolu – niti od strane federalnog niti kantonalnog nivoa vlasti³. JP Ceste FBiH će pribaviti sve potrebne lokalne dozvole za ovaj Projekat.

Ovaj ESMP ima za cilj identificirati sve potencijalne okolinske i društvene uticaje povezane s aktivnostima na ovom projektu. Kao takav, ESMP uključuje mjere ublažavanja svih identifikovanih potencijalnih utjecaja koji se poduzimaju kroz različite faze projekta uključujući pripremu, izvođenje radova i puštanje u upotrebu objekta. Mjere definisane u ovom ESMP-u trebale bi izbjegići, neutralizirati ili umanjiti štetne uticaje na okoliš i društvene aspekte, ako ne u potpunosti, barem na prihvatljivom nivou.

ESMP identificuje izvodivo moguće i ekonomične mjere koje mogu smanjiti potencijalno negativne utjecaje na okoliš i društvo na prihvatljiv nivo. Ako mjere ublažavanja nisu moguće, isplative ili dovoljne, kao posljednju mjeru treba uključiti naknadu.

Kako bi se osiguralo provođenje mera ublažavanja, u potpunosti ili djelomično, ESMP definira plan praćenja koji će se provoditi tokom određenih faza pripreme/ projektiranja i implementiranja projekta. Praćenje tokom pripreme i implementacije projekta pruža informacije o ključnim okolišnim i socijalnim aspektima projekta, posebno o okolišnim i socijalnim aspektima projekta, te o efikasnosti mera ublažavanja. Prije početka izvođenja radova, u skladu sa zahtjevima iz ESMP-a i minimalnim zahtjevima za praćenje, koji su opisani u ovom ESMP-u, bez ograničenja na ove zahtjeve, Izvođač mora pripremiti detaljni popis mera ublažavanja i parametara koji se prate.

³ U Federaciji BiH, izrada Procjena uticaja na okoliš definirana je Pravilnikom o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/04). U Srednjobosanskom kantonu, izdavanje Okolišne dozvole je regulirano Pravilnikom o pogonima i postrojenjima koja obvezno moraju imati okolišnu dozvolu („Službene novine SBK“, br. 5/06).

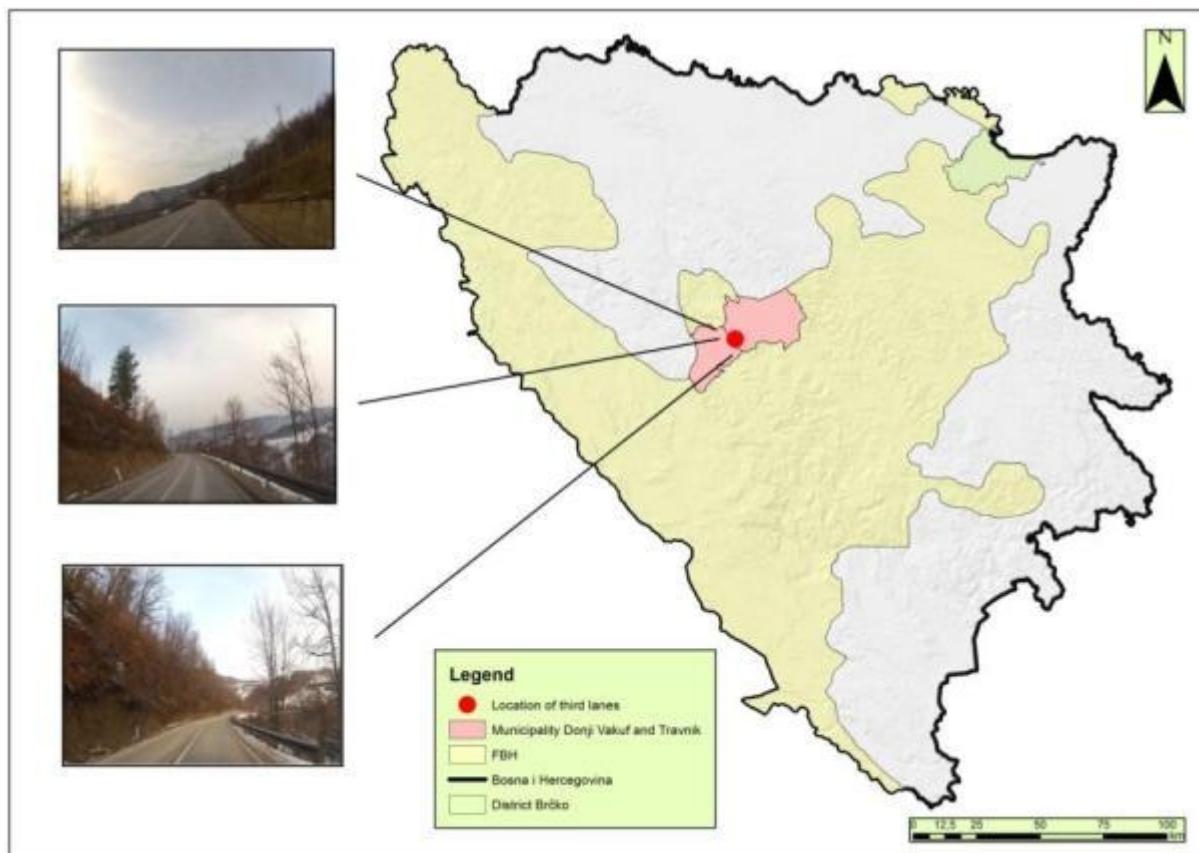
septembar / rujan 2018.

3. OPIS LOKACIJE

Projektirana traka za spora vozila nalazi se na glavnom cestovnom pravcu općina Donji Vakuf i Travnik, na magistralnoj cesti M5, dionica Donji Vakuf 1 – Turbe. Navedena dionica se nalazi u centralnom dijelu Bosne i Hercegovine i povezuje Donji Vakuf sa Travnikom, preko naselja Turbe.

Magistralna cesta M-5 povezuje međunarodni graanični prelaz Izačić pored Bihaća na sjeverozapadu zemlje i Višegrad na istoku BiH. Pored toga, magistralna cesta M-5 dio je međunarodne E mreže cesta E761 koja povezuje Bihać u Bosni i Hercegovini i Zaječar u Srbiji.

Slika 1: Geografska lokacija Projekta

Izvor: JP Ceste Federacije BiH

Područje rekonstrukcije nalazi se izvan urbane zone Donjeg Vakufa i Travnika te nikakvi stambeni, javni ili privredni objekti nisu u blizini projekta. Ova dionica prolazi kroz kroz brdsko – planinsko područje, koje je prekriveno šumom i niskom vegetacijom, te je rijetko naseljeno i uglavnom nalazimo napuštene objekte.

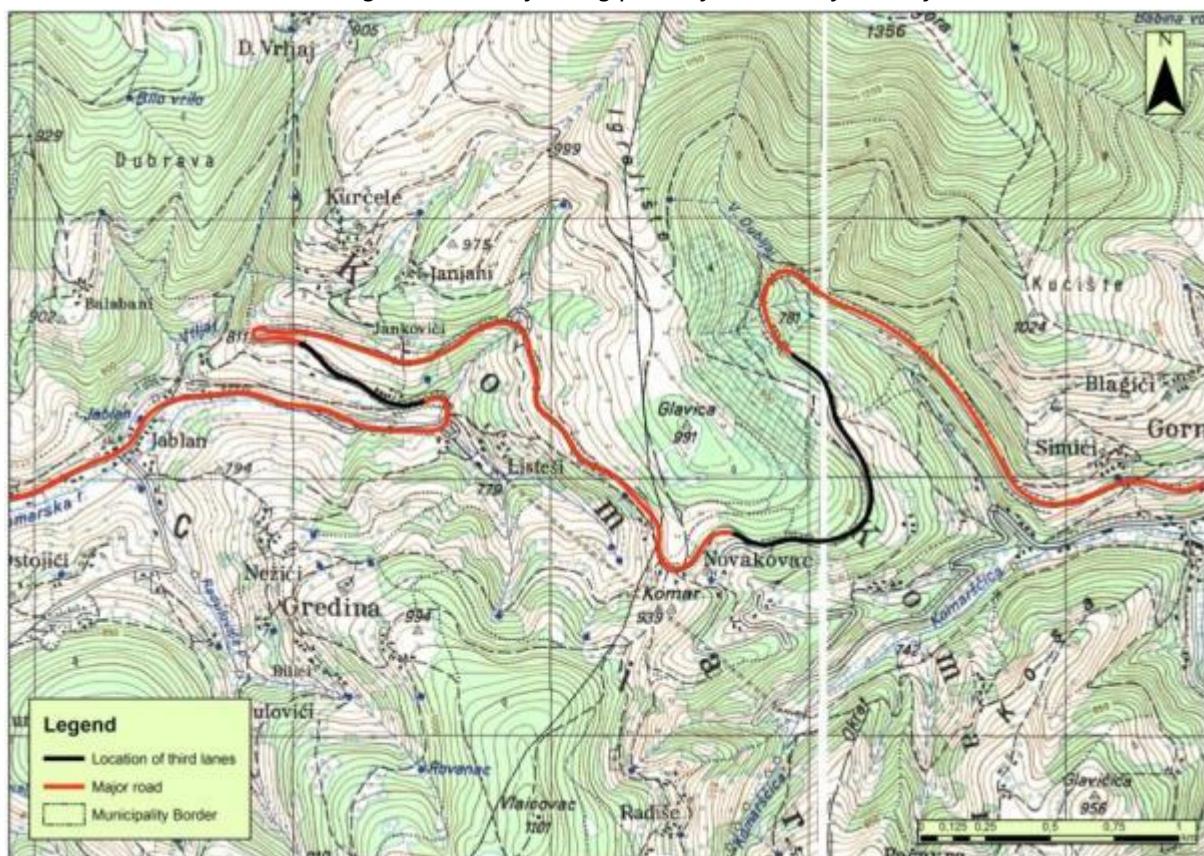
Duž dionice nalazimo nekoliko objekata, koji su uglavnom napušteni, bez stalne populacije. Prijek prijevoja na Komaru iz pravca Donjeg Vakufa nalazimo punkt zimske

septembar / rujan 2018.

službe. Drugi objekti duž dionice su potporni zidovi koji sprječavaju odrone tla na cestu. Pored toga, nalazimo i nekoliko proširenja na cesti i prostora za parking duž dionice.

Ova dionica magistralne ceste M5 koristi se za tranzit budući da leži na jednom od najvažnijih pravaca ka prijestolnici Sarajevu iz pravca Unsko-sanskog i Srednjobosanskog kantona. Ovo područje je uglavnom planinsko, te magistralna cesta M5 predstavlja najbolju opciju za promet između pomenutih dijelova Bosne i Hercegovine.

Slika 2: Pregledna situacija šireg područja sa lokacijom Projekta

Izvor: JP Ceste Federacije BiH

3.1. PODACI O PROMETU

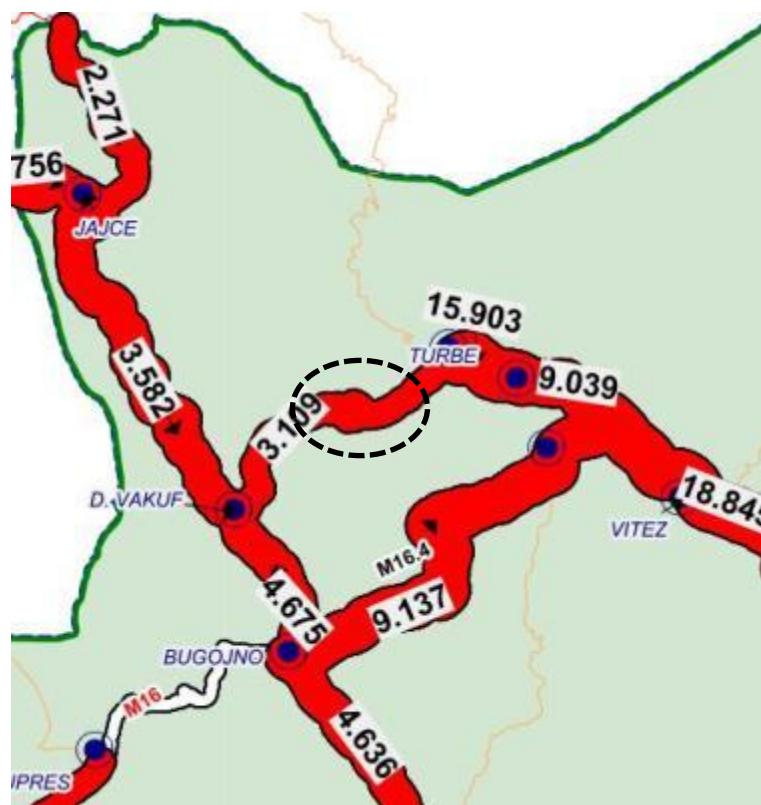
JP Ceste BiH postavilo je automatske uređaje za brojanje prometa na mreži magistralnih cesta u čitavoj FBiH. Automatsko brojanje prometa vrši se od 2005. godine i posljednji izvještaj⁴ je objavljen 2017. godine sa podacima za prethodnu godinu. Najbliži relevantni brojač prometa je na magistralnoj cesti M5 na prijevoju Komar što je manje 2 km u odnosu na lokaciju Projekta, zapadno od početka prve dionice trake za spora vozila, te pokazuje da je

⁴ "Brojanje prometa na magistralnim cestama u Federaciji BiH u 2016.", JP Ceste FBiH, Sarajevo 2017.

septembar/ rujan 2018.

u 2016. godini broj vozila (PGDS) bio 3109 (Slika 3). Ovaj broj se povećava tokom ljetnih mjeseci na 3714 vozila prosječno na dan.

Slika 3: PGDS u 2016.

Izvor: JP Ceste FBiH, 2017.

Na zahtjev JP Ceste FBiH, IPSA Institut Sarajevo je u 2014.⁵ godini izradio prognozu prometa za prometnu mrežu za period 2013. - 2040. godine. Analiza prometnih tokova je napravljena za svaku godinu primjenom "equilibrium" metode. Za ovu dionicu, iznos prognoznog prosječnog godišnjeg dnevnog broja vozila prikazan je u donjoj *Tabeli 1*.

Tabela 1: Prognoza prometa za M-5, dionica Donji Vakuf sjever- Turbe

Magistralna cesta	Naziv dionice	PGDS								
		2018	2020	2022	2023	2025	2030	2035	2037	2040
M 5	Donji Vakuf sjever- Turbe	2625	2644	2818	2880	159	180	201	209	221

Izvor: JP Ceste FBiH, 2014.

⁵ "Obrazloženje Studije opravdanosti za Program modernizacije magistralnih cesta u FBiH", IPSA Institut Sarajevo, 2014.

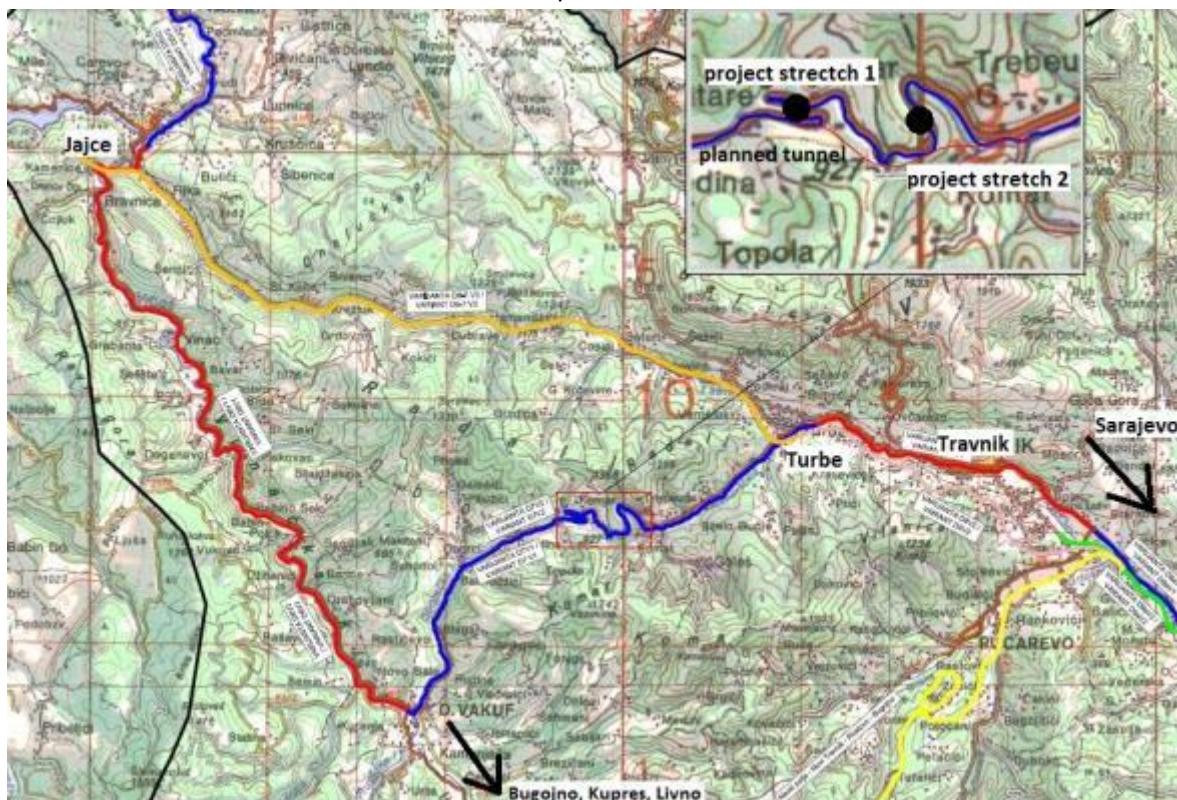
PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar / rujan 2018.

Podaci iz Tabele 1 pokazuju da je broj vozila u periodu od 2018. do 2023. već prekoračen. Nakon 2023. predviđeno je naglo smanjenje PGDS-a. Ovo je predviđeno s obzirom na planiranu brzu cestu u blizini Projekta. U tom periodu, kao dio planirane brze ceste, planiran je i tunel kroz prijevoj Komar (povećani dio na slici 4). Od tog vremena došlo je do izmjene projekta koji je prikazan na slici 4 (tamno žuta ruta), koja prolazi daleko od Donjeg Vakufa. Nije razvijena nova Studija opravdanosti za novi projekt brze ceste, te stoga nisu ažurirani podaci planiranog PGDS-a nakon završetka brze ceste.

Uzimajući u obzir takve promjene, očito je da će projektom izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf – Turbe imati koristi stanovništvo naselja Donji Vakuf, Bugojno i čak Kupresa i Livna na jugozapadu države, u smislu poboljšanja i brže veze na buduću brzu cestu.

Slika 4: Trasa planirane brze ceste

Izvor: JP Ceste FBiH, 2018.

4. OPIS PROJEKTA

Magistralna cesta M5 se nalazi u središnjem dijelu Bosne i Hercegovine i povezuje Donji Vakuf sa Travnikom preko naselja Turbe. Ova dionice je također i veza između glavnog prometnog pravca Sarajevo – Zenica sa zapadnim dijelovima Bosne i Hercegovine. Ukupna duljina razmatranog dijela prometnice iznosi oko 5 km. Prelazi preko prijevoja Komar koji se nalazi na 930 m n.m. i najviša je točka ove dionice, a razdvaja porječje Lašve (pritoke Bosne) od porječja Vrbasa.

Dionica prolazi brdsko-planinskim područjem, prekrivenim šumom i niskim raslinjem koje je rijetko naseljeno, uglavnom s napuštenim objektima. Vizualnim pregledom površine terena registriran je zemljani materijal miješan s kamenim materijalom. Temeljno tlo je stijenska masa što je vidljivo i na određenim lokacijama gdje se na površini tla vidi stijena bez zemljanog pokrova.

Duž trase postoji nekoliko objekata koji su većinom napušteni, bez stalnog stanovništva. Prije prevoja Komar na usponu iz smjera Donjeg Vakufa se nalazi zimska služba. Ostali objekti na trasi su potporni zidovi koji sprječavaju odron tla usjeka ili odron nasipa ispod ceste. Nagibi terena su strmi te postoji nekoliko potencijalnih klizišta, što je vidljivo po odronima površinskih slojeva tla, te nagnutim deblima stabala u smjeru klizišta, dok je sve detaljnije obrađeno u geološko-geomehaničkom elaboratu.

Uz trasu postoji nekoliko mjesta sa proširenjem i odmorištem za vozila.

4.1. Postojeća cesta

Postojeća trasa je zavojita cesta s puno horizontalnih zavoja s malim radiusima i serpentinom. Iz smjera Donji Vakuf razmatrana dionica M5 u konstantnom je usponu od 4-5% do prijevoja Komar u km 15+200 (930 m n.m. / konveksno zaobljenje $R_v=2500$ m), nakon čega u konstantnom padu od 4-6% u smjeru Turbe odnosno do kraja dionice u km 17+000. Postojeća širina kolnika je različita i iznosi od 2x3,00 m do 2x3,50 m, širina berme i bankine iznosi oko 80 cm. Odvodnja je riješena sakupljanjem oborinske vode rigolima i odvodnim jarcima, te propuštanjem te vode kroz cijevne propuste.

Trasa se uglavnom nalazi u zasjeku, odnosno s jedne strane u usjeku, a s druge u nasipu. Na trasi je postavljena horizontalna i vertikalna signalizacija, a na većem dijelu dionice na strani nasipa postavljena je i zaštitna čelična ograda. Vidljiva su površinska oštećenja kolnika koji je većim dijelom ispučan s mnogo mrežastih pukotina, deniveliran, a na dijelovima i obnavljan.

4.2. Novi projekat

Obzirom na manjak sredstava, implementirat će se dvije od tri predložene trake za spora vozila i to traka 1 i traka 3 (u ovom ESMP se referiše na traku 1 i traku 2). Navedene trake su planirane na magistralnoj cesti M5 na sljedećim stacionažama:

1. km 12+190 to km 12+650:

- trak se nalazi na usponu od 4-6 % iz smjera Donji Vakuf u smjeru Turbe,
- trak je projektiran u usjeku s desne strane postojeće trase.

Slika 5: Lokacija trake za spora vozila

Izvor: Glavni projekat, Trafficon

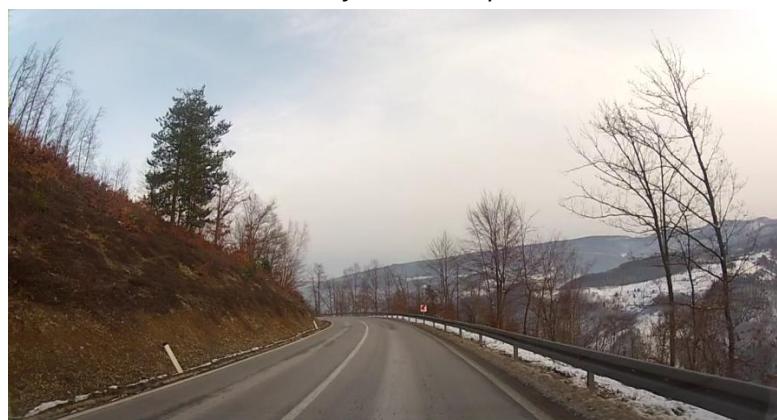
Duljina ove dionice je 460 m, te se većim dijelom sastoji od dva lijeva i dva desna zavoja radijusa 180 , 200, 160 i 210 m. Uspon te dionice je na početku 4,4%, oko 6% na sredini do 5,1% na kraju dionice. Nagib pokosa terena uz postojeću cestu je prestrm, što je vidljivo na odronima površinskih dijelova tla, prilikom proširenja za treću traku treba predvidjeti blaže pokose. Na usjeku sa desne strane između stacionaža od km 12+230 do km 12+588 je projektiran armirano-betonski potporni zid.

2. km 15+475 to km 16+735:

- trak se nalazi na nizbrdici od 2,3-6,9 % iz smjera Donji Vakuf u smjeru Turbe,
- trak je planiran u usjeku s lijeve strane postojeće trase.

septembar / rujan 2018.

Slika 6: Lokacija traka za spora vozila

Izvor: Glavni projekat, Trafficon

- Duljina te dionice je 1260 m, na početku su 3 kratka zavoja radijusa 100, 125 i 190 m, te zatim slijede tri uzastopna lijeva zavoja radijusa 200, 180 i 400 m. Dionica završava s blagim "S" zavojem radijusa 250, 180 i 330 m. Pad dionice je od 2,3% na početku, preko 6,5% na sredini do 6,9% na kraju dionice. Također postoje mjesta strmim pokosima koje treba oblikovati kao blaže pokose.

- Na usjeku sa lijeve strane projektirana su tiri potporna zida od betonskih gabiona na lokacijama: od km 15+819 do km 16+231, od km 16+248 do km 16+422, od km 16+475 do km 16+731. Također je predviđena i ugradnja geomreža prema preporuci iz geološko geomehaničkog elaborata na usjeku s lijeve strane na stacionaži od km 15+650 do km 15+890.

Tehnički standardi za dodatni trak za spora vozila:

1. Širina traka za spora vozila je kao širina prometnog traka 3,25 m,
2. Poprečni nagib traka za spori promet je isti kao i od prometnog traka.
3. Dva uzastopna traka za spora vozila (ako se taj slučaj pojavi) potrebno je međusobno spojiti ako im je udaljenost manja od 300 m.

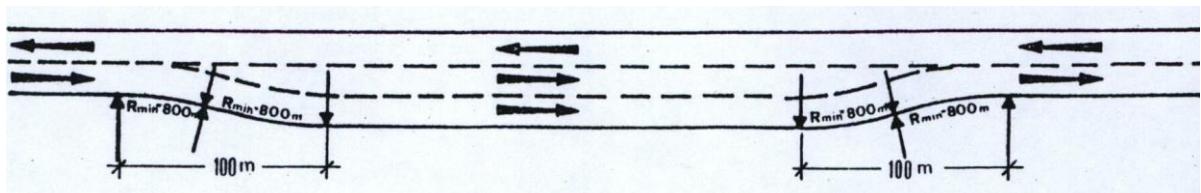
Planirana tri traka za spori promet su na većoj međusobnoj udaljenosti od 300m.
4. Minimalna dužina prijelaznog poteza je 60 m,

Projektirana je duljina prijelaznog poteza u iznosu 80 i 100 m.

Za oblikovanje traka za spori promet korišteni su prethodno navedeni pravilnici i to za trak za spora vozila na dvotračnoj cesti s prometom u oba prometna smjera.

septembar / rujan 2018.

Slika 7: Tehnički standardi za trakove za spora vozila

Izvor: Glavni projekat, Trafficon

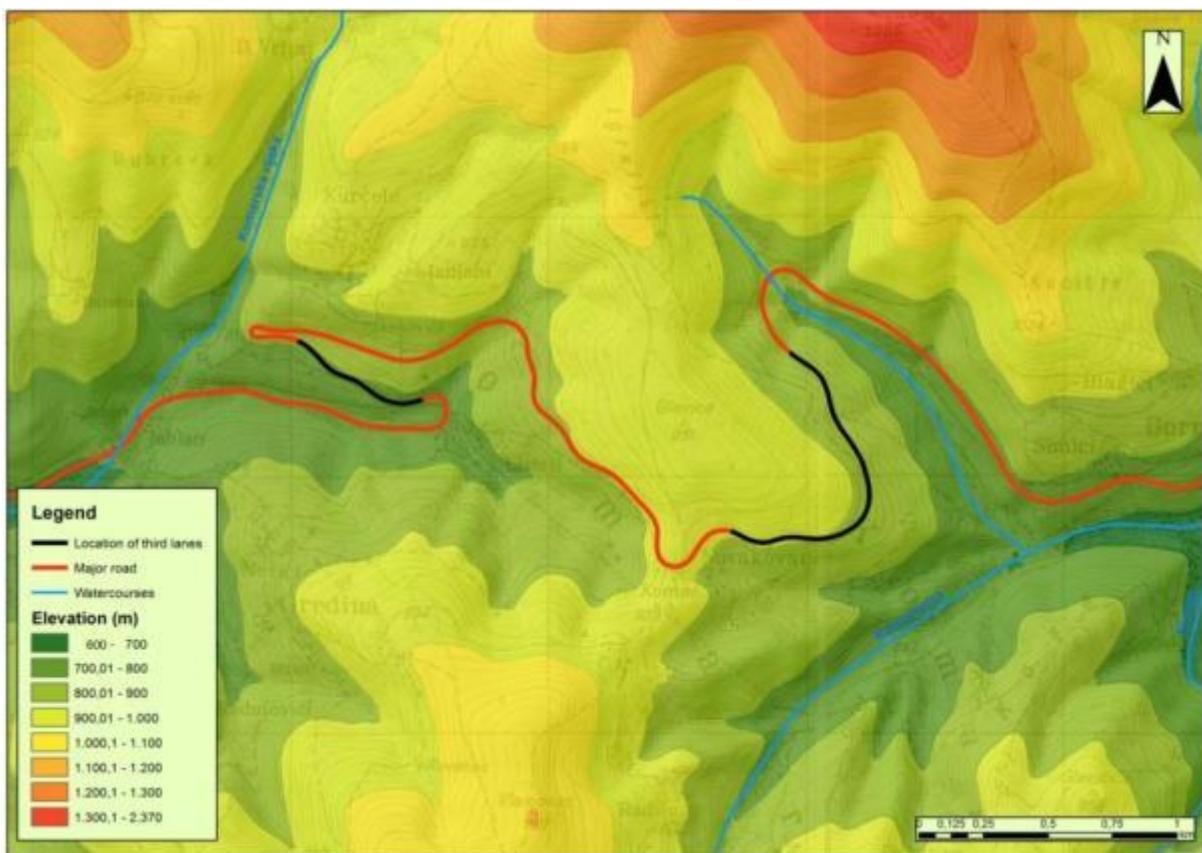
5. UVJETI OD POSEBNOG ZNAČAJA

5.1. GEOGRAFSKI UVJETI

Teren na kojem se nalazi Projekat je uglavnom na nadmorskoj visini između 600 i 800 metara. U širem području, ta visina ide i do 1400 m iznad nivoa mora, kako je i prikazano na narednoj slici. Stratigrafsko-petrografsku građu terena čine čvrste i vodonepropusne stijene, a strukturno geomorfološki, ovaj tip reljefa pripada fluvijalno - denudacijskom tipu morfostrukturi. Hidrogeološki kompleksi su uglavnom bez akvifera.

septembar / rujan 2018.

Slika 8: Geografska karta šireg područja sa lokacijom Projekta

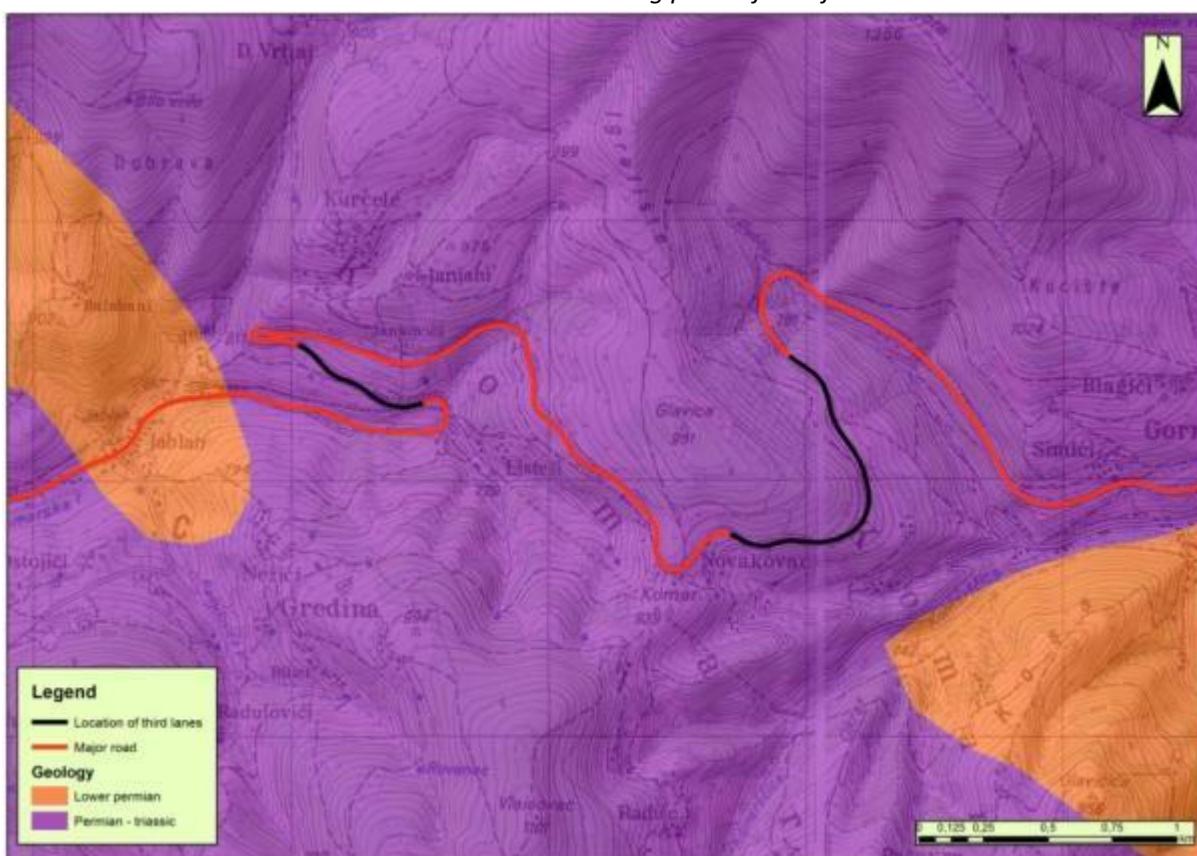

Izvor: JP Ceste FBiH

Geološku građu područja rekonstrukcije čine permo – trijaski sedimenti zastupljeni kroz klastične facijese: pješčenjaci, škriljci, tufovi, krečnjaci i magmatiti.

septembar / rujan 2018.

Slike 9: Geološka karta šireg područja Projekta

Izvor: Nacrt Prostornog plana FBiH 2008. – 2028.

5.2. KLIMATSKI UVJETI

Klimatske karakteristike predmetnog područja određene su temperaturnim i pluviometrijskim režimom, te je neophodno definisati osnovne parametre, koristeći klimatološko praćenje i detaljnu analizu istih. Može se reći da je ovo područje pod utjecajem umjerene kontinentalne klime odnosno srednje tople i vlažne klime (Cfb klima prema Köppenovoj klasifikaciji klime), dok su više zone okarakterizirane sa subalpskom i alpskom klimom (područja iznad 1000 metara nadmorske visine).

Meterološka stanica na Komaru koja je najbliža području projekta rekonstrukcije daje sljedeće podatke: prosječna višegodišnja temperatura je $7,4^{\circ}\text{C}$, najtoplji mjesec je juli/ srpanj sa prosječnom godišnjom temperaturom od $16,6^{\circ}\text{C}$, dok je najhladniji mjesec januar/ siječanj sa prosječnom temperaturom od $-3,2^{\circ}\text{C}$.

septembar / rujan 2018.

Tabela 2. Prosječne temperature i količina padavina za višegodišnje razdoblje

Mjesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Average
Temperatura (°C)	-3,2	0,4	2,8	6,5	11,5	14,2	16,6	16,5	12,5	8,5	2,7	0	7,4
Padavine (mm)	67	61	83	88	102	131	71	59	82	102	79	76	1001

Izvor: Federalni Hidrometeorološki zavod, Sarajevo

Prosječna količina padavina mjerena na istoj meteorološkoj stanici tokom višegodišnjeg razdoblja iznosi 1001 mm godišnje. Najkišovitiji mjesec je juni/ lipanj, kada prosječna količina padavina iznosi 131 mm. Najmanje padavina ima u augustu/kolovozu, u prosjeku samo 59 mm. Ovo područje karakterišu velike količine snijega tokom godine, kao i trajanje sniježnog pokrivača koji traje 30 dana dužne nego u dolini. Područje odlikuje hladna klima (prosječna temperatura 7,4 °C) okarakterizirana velikom atmosferskom vlagom i dosta surovijim zimama nego u dolinama, te je stoga pogodno za nastanak poledice na cesti.

5.3. KVALITET ZRAKA

Ne postoje nikakva indikativna mjerena kvalitete zraka za ovu lokaciju niti za ovo područje. Sudeći prema lokaciji Projekta, može se zaključiti da je najveće i jedino zagađenje zraka od prometa na magistralnoj cesti, jer u blizini gradilišta ne postoje drugi veliki zagađivači zraka. Također u širem području projekta ne postoje značajniji zagađivači zraka.

Na temelju geografskih karakteristika i činjenice da nema značajnih onečišćivača, može se smatrati da je kvalitet zraka dobar. Izvođač će provesti bazna mjerena za praćenje kvalitete zraka prije početka izvođenja radova.

5.4. VODE I KVALITET VODA

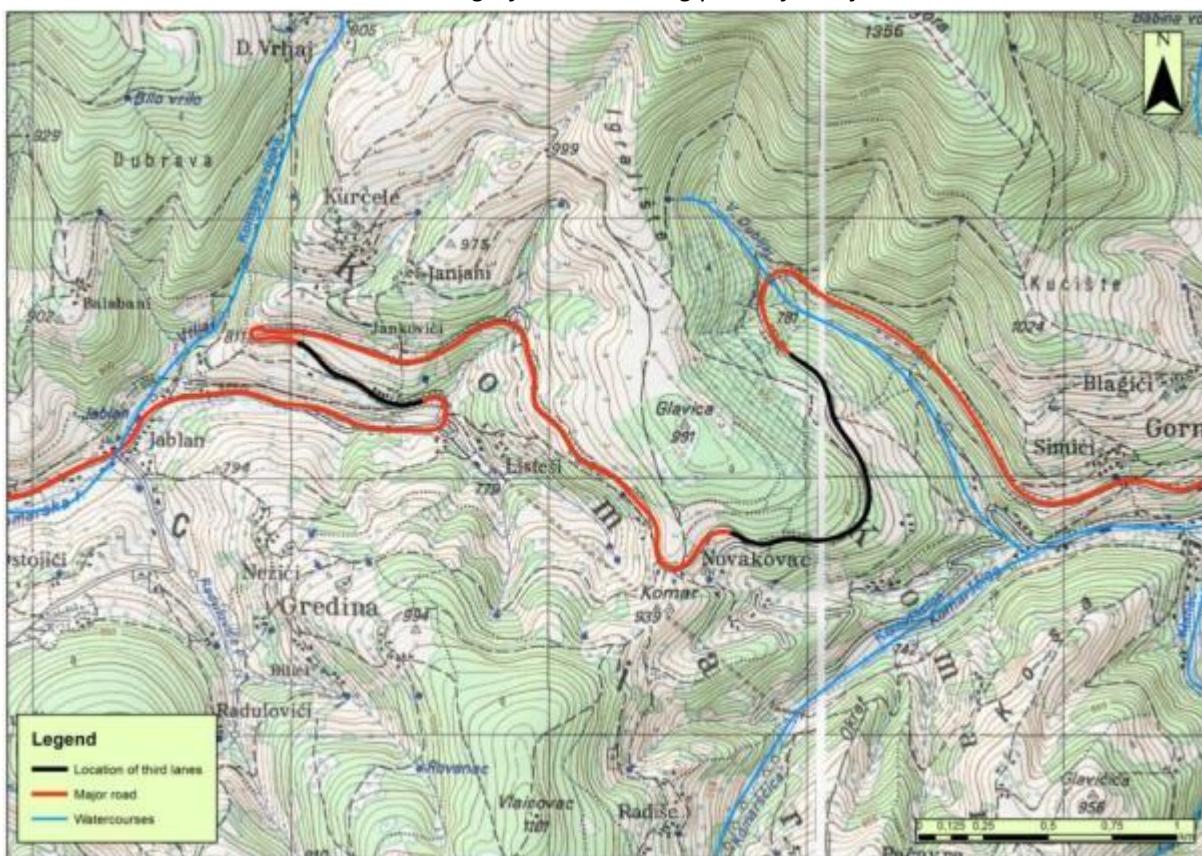
Vode šireg područja Projekta pripadaju slivu Crnog mora. U projektnom području nema površinskih vodotoka.

U blizini područja trećih traka za spora vozila (cca. 500m), možemo pronaći potoke poput Velikog Dubljaja, Komarščice i Komarske rijeke. Ne postoji hidrološki monitoring navedenih vodotoka u projektnom području.

Vodotoci su ugroženi ljudskim aktivnostima poput transporta, poljoprivrede, nesanitarnog odlaganja otpada i ispuštanja neprečišćenih otpadnih voda iz domaćinstava u blizini.

septembar / rujan 2018.

Slike 10: Hidrografska karta šireg područja Projekta

Izvor: JP Ceste FBiH

5.5. NIVOI BUKE

Ne postoje nikakva praćenja nivoa buke na području u blizini lokacije Projekta tako da nema baznih podataka o utjecaju buke na okoliš. Promet je, općenito, najveći izvor buke.

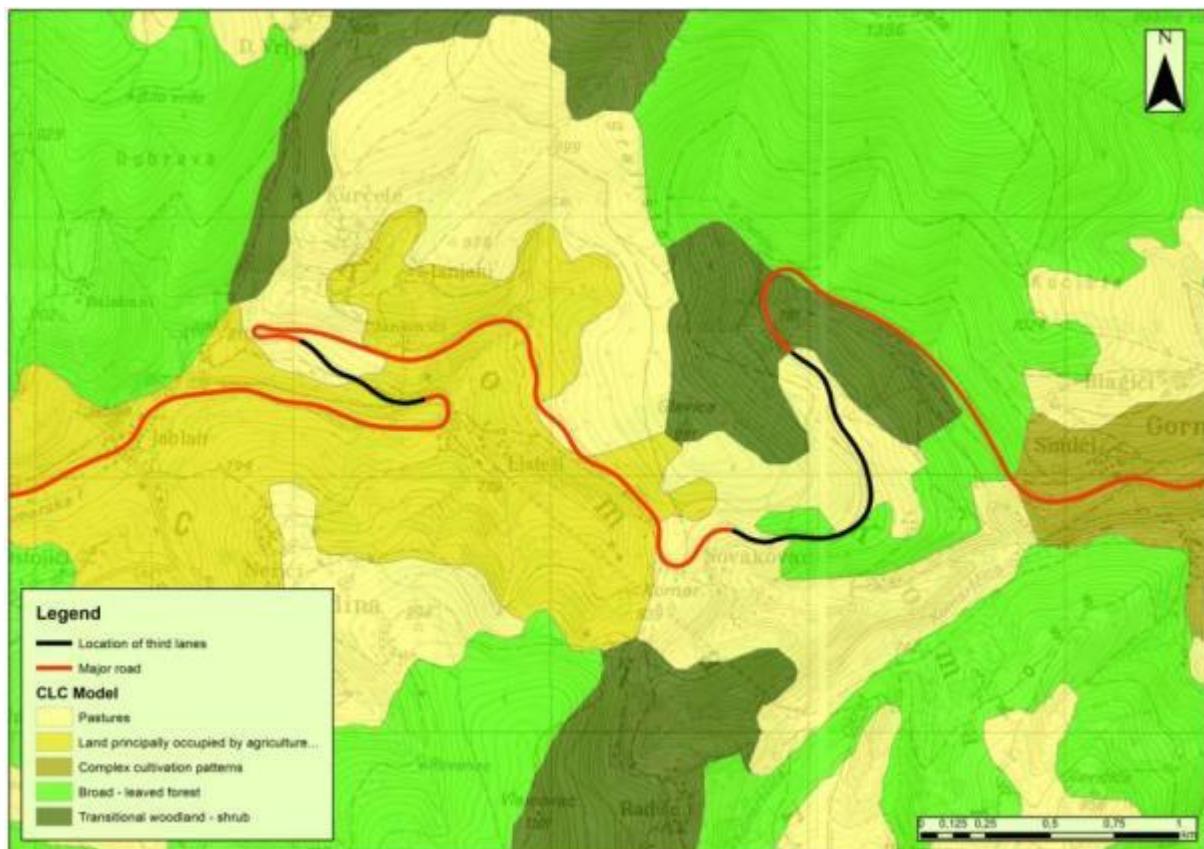
U neposrednoj blizini područja Projekta ne postoje stambeni (kuće) niti poslovni objekti (trgovine) a u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke, isti spadaju u šestu zonu dopušteni nivo buke iznosi 70 dBA tokom dana i 70 dBA noću. Oko područja nema osjetljivih receptora (bolnice, lječilišta itd.) na koje bi mogao utjecati povećani nivo buke.

septembar / rujan 2018.

5.6. TLO I NAMJENA ZEMLJIŠTA

Prema CORINE metodologiji⁶, dominantna namjena zemljišta u blizini šireg područja Projekta je šumsko zemljište, pašnjaci i poljoprivredno zemljište. U blizini Projekta nema stambenih ili drugih objekata. Nikakvo zemljište od velike važnosti ne nalazi se u neposrednoj blizini gradilišta.

Slika 11: Namjena zemljišta šireg područja Projekta prema CORINE modelu

Izvor: Koordinacija podataka o okolišu – Evropska agencija za zaštitu okoliša

Projektno područje se nalazi izvan urbane zone Donjeg Vakufa i Travnika. Dionica prolazi kroz brdsko – planinsko područje prekriveno šumama i niskim rastinjem, a također je slabo naseljeno, te nalazimo uglavnom napuštene objekte. Duž dionice tako možemo naći više napuštenih objekata bez stalne populacije u njima. U blizini prijevoja Komar iz pravca Donjeg Vakufa, nalazi se punk zimske službe.

⁶ Koordinacija podataka o okolišu - [European Environment Agency](#) (Evropska agencija za zaštitu okoliša)

septembar / rujan 2018.

5.7. FLORA I FAUNA

Na prostoru Srednjobosanskog kantona u kome se nalaze općine Travnik i Donji Vakuf, sa geografskim karakteristikama i širokom raznolikošću ekosistema postoji više od 4000 vrsta i podvrsta vaskularnih biljki od kojih su mnoge endemičnog i reliktnog karaktera, te više od 200 vrsta ptica i drugih elemenata biološke raznolikosti.

Ne postoje tačni podaci o flori i fauni za predmetnu lokaciju projekta, ali polazeći od činjenice da je ovo već postojeća dionica, rizik za floru i faunu je minimalan. Međutim, Izvođač radova će angažovati biologa kako bi izvršio pregled lokacije za osnovu koja je potrebna za monitoring prije početka radova.

5.8. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

Lokacija Projekta ne nalazi se u zaštićenoj zoni definiranoj Prostornim planom FBiH i Prostornim planom Srednjobosanskog kantona. Prema Komisiji za zaštitu nacionalnih spomenika, također nema evidentiranih arheoloških nalazišta u promatranom području.

5.9. STANOVNITVO I NASELJA

Obzirom da se podprojekat implementira na dvije dionice, pogodene su dvije općine. Općina Donji Vakuf gdje se nalazi dionica 1 (km 12+190-12+650) i općina Travnik gdje se nalazi dionica 2 (km15+475-16+735).

Općina Donji Vakuf je naseljena sa 13 985 stanovnika, prema podacima sa Popisa iz 2013. godine. Površina ove općine iznosi 320 km^2 , te gustina naseljenosti iznosi 43,7 stanovnika po kvadratnom kilometru. U općini se nalazi 64 naselja i 16 mjesnih zajednica. Što se tiče obrazovanja, u općini nalazimo 4 osnovne i jednu srednju školu, te samo jedan primarni zdravstveni centar.

Općina Travnik broji 57 543 stanovnika koji žive na površini od 529 km^2 . Gustoća naseljenosti iznosi 102,9 osobe po kilometru kvadratnom, što je značajno izdvaja od kantonalnog i federalnog prosjeka. Unutar općine postoji ukupno 90 naselja i 34 mjesne zajednice. Što se tiče obrazovanja, u općini nalazimo 11 osnovnih škola, 6 srednjih i 3 privatna univerziteta, što čini Travnik univerzitetskim centrom regije. Nalazimo primarnu i sekundarnu zdravstvenu zaštitu u Travniku.

septembar / rujan 2018.

Travnik je glavni grad Srednjobosanskog kantona, te obrazovni, administrativni, zdravstveni i ekonomski centar Kantona. Obzirom na to Travnik ima velik značaj za općine i lokalne zajednice u regiji, poput Jajca, Donjeg Vakufa, Bugojno, Busovača, Dobretići, Gornji Vakuf, Vitez, Kiseljak, Kreševo, Novi Travnik, Fojnica i dijelom Donji Vakuf. Gradovi (koji su također općinski centri) Jajce i Donji Vakuf povezani su sa Travnikom (kantonalnim centrom) preko predmetne dionice.

Projektno područje se nalazi na granici dviju općina, te je nenaseljeno. S obzirom na navedeno, značaj za lokalnu zajednicu je nizak. Bez obzira na to, važnost projekta se reflektira kroz spajanje drugih općina i njenih središta, Jajca i Donjeg Vakufa sa kantonalnim središtem, te kroz tranzitnu povezanost sjevera i juga države.

Slika 12: Udaljenosti traka za spora vozila od naseljenih mesta

Izvor: JP Ceste FBiH

septembar / rujan 2018.

6. OPIS MOGUĆIH UTJECAJA ZA VRIJEME PRIPREMNih RADOVA, IZVOĐENJA, KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA

6.1. UTJECAJI ZA VRIJEME PRIPREMNih RADOVA

Socio-economski utjecaju

Eksproprijacija: projekat predviđa dodavanje trake za spora vozila na postojeću cestu M5 na dionicu Donji Vakuf – Turbe i dio su integrisanog RAP-a⁷ za 9 podprojekata, za koji je javna rasprava održana u martu 2016. Ove aktivnosti podrazumijevaju eksproprijaciju 5 parcela u javnom vlasništvu i 21 parcelu u privatnom vlasništvu. Broj pogođenih osoba sa projektom (PAP) je 14.

Proces eksproprijacije javnog zemljišta je ustvari administrativni transfer vlasništva, s obzirom da prethodni vladnik nema potraživanja, te s obzirom na to kompenzacija se ne plaća.

U tabeli 3 prikazane su pogođene parcele kao izvod iz popisa koji je rađen prilikom pripreme integrisanog RAP-a.

Prema tabeli 3, pogođeno područje predstavlja 13 privatnih parcela koji zahvataju manje od 10 % od ukupne površine parcele, 10% - 20% zemljišta je pogođeno na 4 parcele, 20% - 26 % zemljišta je pogođeno na 2 parcele, dok je planirano da se eksproprišu kompletne dvije parcele (Parcela broj 862 i 869). Nisu pronađene strukture ili druga imovina na pogođenim parcelama.

Pored toga, obradivo zemljište nije pogođeno ovim podprojektom, te neće doći do ekonomskog ili fizičkog premještanja, kao ni stalnog otežanja pristupa.

Terenski obilazak je obavljen 17. decembra/prosinca 2017. i zaključeno je da se javno zemljište, neophodno za odgovarajuće projektne aktivnosti, poput prostora za skladištenje materijala i mašina, ni na koji način ne koriste, ni formalno ni neformalno.

⁷ Dokument dostupan na: http://jpcfbih.ba/assets/upload/dokumenti-modernizacija/akcijski_plan_preseljenja_za_pod.pdf

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALnim ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANje TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar / rujan 2018.

Tabela 3: Isječak iz popisa za RAP (inventor o pogodjenim parcelama)

No.	Location (section)	Cadastral Municipality	Land plot no.	Type of impact	Category	Total area of plot (m ²)	% affected	Structure (commercial or residential)	Other assets (natural objects)	Other assets (auxiliary structures)	Economic / physical displacement
1	Komar - section 1	Donji Vakuf, Komar	837	Part of land	Land plot	1096,00	8,03	No	Trees, grass	No	No
2			839	Part of land	Land plot	831,00	0,84	No	Trees, grass	No	No
3			844/2	Part of land	Land plot	2911,00	11,34	No	Trees, grass	No	No
4			844/1	Part of land	Land plot	3500,00	11,26	No	Trees, grass	No	No
5			847	Part of land	Land plot	3374,00	9,28	No	Trees, grass	No	No
6			857	Part of land	Land plot	456,00	25,22	No	Trees, grass	No	No
7			858/2	Part of land	Land plot	111,00	12,61	No	Trees, grass	No	No
8			861	Part of land	Land plot	724,00	4,83	No	Trees, grass	No	No
9			862	Part of land	Land plot	382	100,00	No	Trees, grass	No	No
10			867/1	Part of land	Land plot	703	6,12	No	Trees, grass	No	No
11			869	Part of land	Land plot	330	100,00	No	Trees, grass	No	No
12	Komar - section 3	Travnik, Varošluk	2241/1	Part of land	Land plot	129017	0,07	No	/	No	No
13			2243	Part of land	Land plot	605	5,87	No	Forest	No	No
14			2343/50	Part of land	Land plot	600	12,17	No	Forest	No	No
15			2369/9	Part of land	Land plot	640	8,75	No	Forest	No	No
16			2369/2	Part of land	Land plot	181473	0,06	No	Forest	No	No
17			2370/1	Part of land	Land plot	9200	21,64	No	Forest	No	No
18			2371	Part of land	Land plot	5820	0,86	No	Forest	No	No
19			2371	Part of land	Land plot	5820	0,86	No	Forest	No	No
20			2373	Part of land	Land plot	3906	1,89	No	Forest	No	No
21			2373	Part of land	Land plot	3906	1,89	No	Forest	No	No

Izvor: JP Ceste FBiH

Slika 13 (a-f): Fotografije snimljene za vrijeme terenskog obilaska 17 decembra/ prosinca 2017.

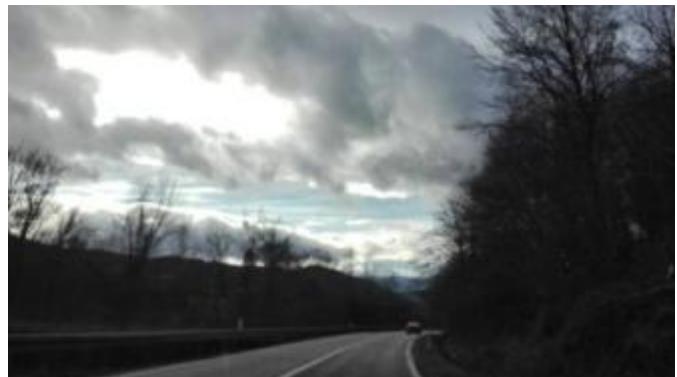
a) zemljište duž projektne dionice

b) zemljište duž projektne dionice

c) zemljište duž projektne dionice

d) zemljište duž projektne dionice

Izvor: JP Ceste FBiH

6.2. UTJECAJI ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA

Utjecaj na kvalitet zraka

Izduvni gasovi - Mašine koje se koriste za vrijeme izvođenja radova i zastoje u prometu, tj. zastoji uslijed radova na izgradnji treće trake, dovesti će do povećanja emisije izduvnih gasova kao što su SO_2 , CO_2 , CO, NO_x i Pb.

Generiranje praštine - najznačajniji polutanti su čvrste čestice (PM10 i PM2,5). Mogući izvori stvaranja praštine uključuju radove na rušenju, aktivnosti na pripremi gradilišta posebno iskopavanje i ravnjanje, rukovanje građevinskim materijalima kao što su šljunak, pjesak, asfalt, cement i sama gradnja.

Utjecaj na nivo buke i vibracije

Emisije buke vjerojatno će se pojaviti tokom pripreme gradilišta. Mogući izvori buke su: aktivnosti na pripremi gradilišta poput iskopavanja i ravnjanja, korištenje alata i opreme, montaža građevinskih materijala na gradilištu; istovaranje građevinskih materijala kao što su šljunak, pjesak, asfalt itd. i uopće rad mašina za gradnju.

Utjecaj na geomorfolofiju i kvalitet tla

- Moguća pojova odrona ovisno o vrsti terena i stabilnosti kosina;
- Erozija – uklanjanje humusa može dovesti do pojave rizika od erozije ogoljenog tla i povećati utjecaj oborinskih voda;

septembar/ rujan 2018.

- Suzbijanje tla uslijed rada teških mašina (vozila i oprema za izgradnju) koje se kreću na lokaciji;
- Nekontrolirani (skladištenje, rukovanje i odlaganje) i netretirani otpad jedan je od najvećih izvora zagađenja koja mogu poremetiti kvalitet tla.

Utjecaj na korištenje zemljišta

Izgradnja trećih traka može rezultirati:

- Promjenom trenutnog korištenja zemljišta: od šumskog do građevinskog zemljišta,
- Prekidom u korištenju zemljišta zbog neodgovarajućeg upravljanja otpadom u smislu nekontroliranog i nepročišćenog otpada (npr. slučajna izljevanja iz građevinskih mašina, čvrsti otpad koji su proizveli radnici na gradilištu) koje može štetiti lokalnim zajednicama.

Utjecaj na biološke i prirodne resurse

- Rad teških mašina tokom faze izgradnje može dovesti do toga da biljke budu prekrivene prašinom (npr. začepljenja i oštećenja stoma, sjene, abrazija površine ili kutikule lista), što će utjecati na rast biljaka i hranidbeni lanac životinja;
- Zagađenje tla opasnim materijama (gorivo i ulja u slučaju izljevanja) mogu naštetiti biološkoj raznolikosti okolnog područja;
- Uklanjanje sloja vegetacije može uništiti životinjska staništa.

Utjecaj na zaštićena područja

- Promatrani projekt se ne nalazi niti u jednom od postojećih ili planiranih zaštićenih područja niti u njihovoj blizini. No impacts on protected areas are expected.

Utjecaj na vrijednost krajolika

Djelomična izmjena krajolika i vizualnih aspekata može se očekivati organiziranjem gradilišta, prisustvom osoblja i mašina na lokalitetu. Ti utjecaji privremeni su i zanemarivi.

Utjecaj na sigurnost prometa i tok prometa

Zagušenje prometa i prepreke na projektnoj dionici koje dovode do zagušenja vjerovatno se mogu očekivati na lokalnim i magistralnim cestama (M5). To se posebno očekuje tokom isporuke građevinskog materijala na gradilište i sakupljanja otpada sa gradilišta. Tokom rekonstrukcije traka, jedna od prometnih traka će biti zatvorena za promet, stoga će se smanjiti protok te su mogući zastoji na projektnoj dionici i okolnom području.

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj na lokalni i tranzitni promet: promet će se povećati (uključujući teške mašine i kamione) a samo će jedna traka biti u funkciji, što će uzrokovati zastoje i ograničenja u pristupu.

Utjecaj na sigurnost stanovništva

Prisustvo radnika: U skladu sa lokalnom praksom neće se uspostaviti kampovi za smještaj radnika. Svi radnici će putovati na posao. Obzirom na to, utjecaj prisustva radnika na lokalnu zajednicu je mal.

Socio-ekonomski utjecaji

Privremeno izuzimanje i štete na privatnim posjedima: Ne očekuje se da će biti potrebno privremeno izuzeti privatno niti javno zemljište kako bi se formiralo gradilište za mašine i neophodni materijal u ovome trenutku. Mašine i materijali će biti odloženi na zemljište u vlasništvu Investitora koje se nalazi uz projektnu dionicu. Bez obzira na to, ukoliko bude potrebno da se privremeno izuzme privatno zemljište tokom izgradnje, to će biti u skladu sa dogовором sa vlasnicima, te će se isplatiti naknada u skladu sa odredbama određenim u RPF-u⁸ i integrisanom RAP-u, prije nego se uđe u posjed.

Utjecaj na prirodnu baštinu: navedeni Projekat ne nalazi se unutar nekog postojećeg ili planiranog zaštićenog područja.

Nova radna mjesta i utjecaji na lokalne firme (pozitivan): Očekuje se da će se stvoriti nove poslovne prilike za lokalne firme kao što su prijevoznici, dobavljači i pružatelji uslužnih djelatnosti. Očekuje se da će Projekt imati pozitivne uticaje na lokalne mogućnosti zapošljavanja sa otvaranjem novih radnih mjesta tokom izgradnje cesta. Ovaj se utjecaj smatra kratkoročnim i malim.

Utjecaj na životne uvjete u lokalnim zajednicama

Iako projektno područje nije naseljeno i ne očekuju se utjecaji na lokalnu zajednicu, mogu se pojaviti sljedeći negativni utjecaji tokom izgradnje:

- Povećanje buke,
- odlaganje građevinskog otpada,
- kratkoročni prekidi u vodo i elektro snabdijevanju, telefonskim i internet vezama, prikupljanju otpada, redovnog javnog prijevoza, dostave pošte.
- lokalne firme mogu biti oštećene uslijed kašnjenja sa isporukom robe i proizvoda. Utjecaj je kratkoročan i nizak budući da neće biti zastoja prometa tokom izvođenja radova.

---

⁸ Dostupno na: http://jpcfbih.ba/assets/upload/dokumenti-modernizacija/okvir_politike_preseljenja.pdf

septembar/ rujan 2018.

6.3. UTJECAJI ZA VRIJEME KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA

Ne očekuju se novi negativni utjecaji na okoliš, niti pogoršanje potojećih negativnih utjecaja za vrijeme korištenja i održavanja.

Socio-ekonomski utjecaji

Utjecaj na promet: Očekuje se povećanje brzine vozila nakon dodavanja trake za spora vozila.

6.4. POZITIVNI UTJECAJI

Implementacija projekta će imati pozitivne utjecaje na kvalitetu života lokalne zajednice. Postoji nekoliko društvenih i okolinskih mogućnosti koje su otkrivene u projektu:

- Dodavanje treće trake će poboljšati povezanost općina i kantona unutar regije;
- Poboljšanje odvodnje sa ceste;
- Poboljšanje kvalitete života u cijelosti (bolji pristup važnim institucijama, zdravstvu, obrazovanju, radnim mjestima itd.);
- Dodavanje trake za spora vozila će za direktnu posljedicu imati bolji protok prometa i manja zagušenja što znači da će se smanjiti emisije prometnih zagađivača.
- Manje štete na vozilima,
- Bolji protok prometa,
- Olakšano korištenje ceste u zimskim uvjetima.

septembar / rujan 2018.

6.5. MJERE POBOLJŠANJA

Tabela 4: Mjere poboljšanja

Utjecaj	Poboljšanja koja se trebaju ostvariti	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost	
		Operativni	Implementacija	Operativni	Implementacija
▪ Promet	▪ Značajno poboljšanje sigurnosti vozača izgradnjom trake za spora vozila i poboljšanje vidljivosti za vozače; ▪ Bolji protok prometa, ▪ Smanjenje vremena i troškova putovanja poboljšanjem kolovozne konstrukcije, poboljšanje sigurnosti cesta i prometa izgradnjom trake za spora vozila. ▪ Olakšano korištenje ceste u zimskim uvjetima	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	JP Ceste FBiH
▪ Socio-ekonomski	▪ Novi poslovi i poslovne mogućnosti za lokalne građevinske radnike i firme; ▪ Lakši pristup lokalne zajednice za neophodne uslužne djelatnosti te radnim mjestima, obrazovanju i zdravstvu; ▪ Poboljšanje veze između srednje i sjeverozapadne Bosne i Hercegovine;	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	JP Ceste FBiH
▪ Zrak i tlo	▪ Izgradnjom trake za spora vozila će biti manja zagušenja što znači da će se smanjiti emisije prometnih zagađivača zbog čega će kvaliteta zraka biti bolja i zagađenje tla manje.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	JP Ceste FBiH

septembar / rujan 2018.

7. MJERE UBLAŽAVANJA

Svrha ovog ESMP je utvrđivanje mjera ublažavanja povezanih sa utjecajima na okoliš koje su identificirane za ovu projektnu aktivnost. Mjere ublažavanja uključene su u ovo poglavlje i sažete u Tabeli 5. Ovo poglavlje uključuje i opće odredbe i mjere ublažavanja koje će angažirani izvođač za izgradnju treće trake morati poštivati i/ ili obavljati. Zahtjevi koje Izvođač treba slijediti, osim odredbi ESMP, biće navedeni u nizu planskih dokumenata (planova) koji će izraditi Izvođač prije početka radova. Izrada takvih dokumenata omogućiće prilagodbu mjera ESMP-a na temelju potencijalnih novih saznanja na licu mesta, kao rezultat javnih konsultacija ili izradom baznih mjerena.

U sklopu Tenderske dokumentacije (TD) za Izvođača, JP Ceste FBH će zahtijevati da Izvođač dostavi Plan organizacije gradilišta (CSOP), koji će naznačiti određene zahtjeve, kako za dovršenje radova tako i za provedbu mjera ublažavanja.

CSOP se sastoji od sljedećih elemenata⁹:

- (i) Opis pripremnih radova i opis organizacije lokacije tokom i nakon izgradnje (projekt pristupnih cesta, gradilišnih cesta, manipulativnih i parkirnih mjeseta, raspored instalacija, projektiranje i organizacija privremenih građevinskih objekata, sanacija terena po završetku radova). Ovaj dio CSOP-a mora sadržavati tehnički opis, proračun i grafičke priloge te BoQ (predmjer radova).
- (ii) Tehnološka shema (mjesto i rad skladišta i odlagališta materijala, mjesto održavanja mehanizacije, odlagališta za posebne vrste otpada, skladištenje opasnih i štetnih tvari). Ovaj dio CSOP-a mora sadržavati tehnički opis, proračun i grafičke priloge te BoQ.
- (iii) Elaborat sigurnosti (Elaborat zaštite na radu i Elaborat o zaštiti od požara i eksplozija), koji će, prema odredbi ovog ESMP-a, uključiti Plan upravljanja u slučaju nesreća (MPCA), i
- (iv) Praktični plan provedbe ESMP-a i, između ostalog, detaljan Plan upravljanja otpadom (WMP).

Dodatni zahtjev za Izvođača, kako je predviđeno ovim ESMP, jest izraditi i dostaviti detaljan Plan upravljanja prometom (TMP) 30 dana prije početka radova (u skladu sa *Dodatkom 4. Upravljanje sigurnošću prometa na cestama ESMF-a*). TMP također uključuje upravljanje prometom prema sezoni, naročito pokušavajući minimizirati učinke tokom ljetnih mjeseci.

U okviru projekta, JP Ceste FBH je pripremilo Okvir politike preseljenja (RPF) koji pojašnjava principe eksproprijacije/preseljenja i naknade, organizacijske aranžmane i postupaka planiranja eksproprijacije/preseljenja.

⁹ *Uredba o organizaciji gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju ("Službene novine FBiH", br. 48/09)*

septembar / rujan 2018.

7.1. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI PRIJE POČETKA RADOVA

7.1.1. Izvođač

JP Ceste FBH će osigurati kroz ugovorne odredbe da se građevinska djelatnost obavlja bez opasnosti po zdravlje i sigurnost svih radnika i lokalne zajednice. Stoga će Izvođač planirati, koordinirati, nadzirati i pratiti poduzete aktivnosti kako bi učinkovito smanjio rizike koji se pojave tokom rada.

ESMP je sastavni dio TD (tenderske dokumentacije) i Ugovora za izvođenje radova. Izvođačeva obaveza je uključiti provedbu mjera zaštite okoliša i socijalne zaštite u ukupne troškove.

Izvođač će morati dati kratku izjavu koja potvrđuje da:

- su uvjeti ESMP procijenjeni i uključeni u cijenu ponude,
- Izvođač radova ima kvalificiranu i iskusnu osobu u Izvođačevom timu koja će biti odgovorna za ispunjenje zahtjeva zaštite okoliša i društvene odgovornosti ESMP-a.
- Izvođač će se pridržavati važećih zakona BiH i FBiH, EU standarda i zahtjeva Svjetske banke, uključujući relevantne operativne politike, ovog ESMP, ESMF-a i Smjernica za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost, gdje je to primjenjivo.

Sljedeći ugovorni uvjeti primjenjuju se na Izvođače radova koji su zaposleni od strane JP Ceste FBiH:

- Izvođač će morati pripremiti CSOP specifičan za određenu lokaciju u skladu sa zahtjevima ovog ESMP. Prije dostavljanja ugovora i potpisivanja, sve dostavljene CSOP-ove će službeno pregledati JP Ceste FBH.
- Izvođač će dostaviti službene pisane izvještaje JP Cesta FBH u skladu sa zahtjevima iz ESMP koji je dio ovog dokumenta;
- JP Cesta FBH je odgovorno za upoznavanje svih Izvođača radova, podugovarača i osoblja koje rade na Projektu sa sadržajem i odredbama ovog ESMP i svim kaznama koje proizlaze iz neusklađenosti s njima;
- Izvođač je odgovoran za obavještavanje JP Cesta FBH odmah nakon primitka bilo kakvih žalbi ili pritužbi, kao i provedbu svih korektivnih radnji odmah nakon utvrđivanja. Izvođač će obavijestiti podnositelja žalbe o Mechanizmu za rješavanje žalbi. Sve žalbe će se registrirati u Centralnoj komisiji za registar protužbi (CFD) i prijaviti u Centralnu evidenciju žalbi. Izvođač će redovno popunjavati obrasce za podnošenje žalbe navedene u Prilogu 2. ovog ESMP-a, i dostavljati Izvođaču u sklopu mjesečnih izvještaja.

septembar / rujan 2018.

Izvođač će mjesечно dostavljati izvješaje o upravljanju i praćenju radnih uvjeta direktnih i indirektnih radnika na gradilištu i osigurati postojanje sistema za praćenje usklađenosti s radnim, zdravstvenim i sigurnosnim standardima.

Izvođač mora:

- osigurati da svi radnici moraju biti u skladu sa svim državnim/ federalnim zakonima o radu i zdravlju i sigurnosti, kao i svim drugim relevantnim standardima, uključujući smjernice EHS-a Svjetske banke te će biti odgovoran ako ih ne zadovolji,
- će biti odgovoran za sve aktivnosti poduzete od njegovih podizvođača,
- održavati redovnu učinkovitu dvosmjernu komunikaciju sa svim zaposlenicima, razmjenjivati informacije i pomagati odmah u rješavanju nepredviđenih problema.
- razmjenjivati informacije i zahtijevati sve planove podizvođača o značajnim opasnostima i rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radnim aktivnostima.

Predložene mjere ublažavanja mjera će biti priložene tenderskoj dokumentaciji i shodno tome, ugovoru sa Izvođačem. ESMP je sastavni dio programa rada i kao takav će biti dostavljen Izvođaču i izведен prema nalogu.

Tokom faze izgradnje, Izvođači će dodijeliti odgovornost nadgledanja svakodnevnog usklađivanja sa ESMP-om starijim članovima osoblja. Izvođači će biti odgovorni za provedbu svih mjera uključenih u SS ESMP za sve aktivnosti poduzete u smislu ugovora o izgradnji (uključujući rad podizvođača). Usklađenost Izvođača s tim mjerama ocjenjuje tim za nadzor nad izvođenjem radova koji imenuje JP Ceste FBiH, u skladu s Uredbom o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju FBiH.

7.1.2. Eksproprijacija zemljišta i nedobrovoljno preseljenje

Projekat je dio integrisanog RAP-a za 9 podprojekata, za koji je javna rasprava održana u martu 2016. Ove aktivnosti podrazumijevaju eksproprijaciju 5 parcela u javnom vlasništvu i 21 parcelu u privatnom vlasništvu.

Svo izuzimanje zemljišta i eksproprijacija će biti provedena u skladu sa važećom zakonskom legislativom Federacije BiH (posebno sa Zakonom o eksproprijaciji FBiH), zahtjevi definisani WB OP 4.12 o nedobrovoljnem preseljenju i usaglašenim RAP-om.

Svi vlasnici, vlasnici i korisnicu parcela ugroženih imovina na datum zaključenja, bez obzira da li su sa ili bez potpunog priznatog prava vlasništva, ispunjavaju uslove za određenu vrstu kompenzacije ili pomoći, kao što je navedeno u Matrici prava na u integrisanom RAP-u.

Sva nadoknada se mora platiti prema odredbama određenim u integrisanom RAP-u i RPF-u. Nadoknada će se uvijek izvršiti prije ulaska u posjed ili uzimanja vlasništva nad imovinom od

septembar/ rujan 2018.

strane korisnika eksproprijacije. Zemljište se ne može fizički preuzeti (tj. Svi građevinski rad ili radovi rekonstrukcije ne mogu biti započeti) prije nego što je nadoknada isplaćena vlasnicima i korisnicima zemlje.

Svi vlasnici i korisnici zemlje biće informisani, smišljeno konsultovani i podstaknuti da učestvuju u toku procesa otkupa zemljišta, u skladu sa objavljenim informacijama i usaglašenim zahtjevima u integrisanom RAP-u.

Dodatno, efikasan mehanizam za žalbe je osmišljen da prima i odgovara na blagovremeno upućene prigovore oko plaćanja nadoknada i preseljenja podnešenih od strane lica koja su pogođena ovim projektom, na način opisan detaljnije u Poglavlju 10.2.1 ovog ESMP-a (Mehanizam za pritužbe).

7.2. MJERE UBLAŽAVANJA ZA VRIJEME IZGRADNJE

7.2.1. Upravljanje okolišem

Tokom faze izgradnje, Izvođač će odgovornost nadgledanja svakodnevne usklađenosti s ESMP-om dodijeliti vodećem inžinjeru.

Izvođač će biti odgovoran za provedbu svih mjera uključenih u ESMP za sve aktivnosti poduzete u smislu ugovora o izgradnji (uključujući rad podizvodjača).

Usklađenost izvođača sa odredbama ESMP-a procjenjivat će Nadzorni inžinjer imenovan od strane JP Ceste FBiH, u skladu sa Uredbom o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju FBiH ("Službene novine FBiH", br. 48/09, 75/09 i 93/12).

Pregled usklađenosti će Izvođač mjesečno dostavljati JP Cesta FBiH. O neusklađenostima, incidentima i odstupanjima od ESMP-a biti će obaviješteni JP Cesta FBiH ili Nadzorni inžinjer, što je prije moguće, u roku od 24 sata od trenutka nastanka, pri čemu će JP Cesta FBiH reagirati na pojavu čim prije i primijeniti korektivne mjere s rokom za njihovo poduzimanje.

Sve mjere ublažavanja navedene su u Tabeli 5. Plan upravljanja okolišem i socijalnim aspektima.

7.2.2. Zdravlje i sigurnost

Radovi na sanaciji cestovne dionice mogu predstavljati zdravstvene i sigurnosne rizike za građevinske radnike i posjetitelje gradilišta. Korisnici cesta i građevinski radnici bit će izloženi riziku od: bio-fizikalnih faktora rizika za zdravlje (npr. buka, prašina, hemikalije, građevinski materijal, kruti otpad, otpadne vode, vektorske bolesti i sl.) i prometnih nesreća uslijed prometa teških građevinskih strojeva tokom izgradnje.

Stoga je Izvođač dužan:

- osigurati da samo ispravno obučeni/licencirani ljudi rade sa teškim strojevima;

septembar / rujan 2018.

- provesti odgovarajuće sigurnosne standarde za sve radnike i posjetitelje lokacije, koji ne bi smjeli biti niži od onih utvrđenih međunarodnim standardima¹⁰, uz pridržavanje nacionalnih standarda FBiH,
- osigurati osnovne sigurnosne značajke za posjetitelje, kao što su znakovi upozorenja za zaštitu i zabranu pristupa nesigurnim područjima ili obavezu svakog posjetitelja da nosi kacigu prije ulaska u gradilište,
- osigurati radnicima sigurnu i zdravu radnu okolinu, uzimajući u obzir inherentne rizike u svojoj posebnoj aktivnosti sanacije cesta i specifičnim vrstama opasnosti na radnim područjima,
- osigurati ličnu zaštitnu opremu (PPE) za radnike, kao što su sigurnosne čizme, kacige, maske, rukavice, zaštitna odjeća, zaštitne naočale, zaštitne naočale za cijelo lice i zaštitu ušiju. Održavanje PPE pravilnim čišćenjem prljave opreme i zamjenom oštećene sa novom.
- u sigurnosne procedure uključiti pružanje informacija, obuku i zaštitnu odjeću radnicima uključenim u opasne operacije i pravilno obavljanje njihovog posla.
- imenovati voditelja za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost kako bi se brinuli za zdravlje i sigurnost radnika.

7.2.2.1. *Sigurnosni aranžmani*

Izvođač bi trebao osigurati da se svi mogući rizici velikih razmjera tokom rada eliminiraju ili svedu na minimum. Kako bi se spriječila mogućnost nesreća većeg razmjera, potrebno je planirati i razviti mjere za smanjenje štetnih utjecaja. Dužnost Izvođača je uraditi Plan upravljanja u slučaju nesreća (MPCA).

MPCA treba uključiti organizacijsku strukturu, odgovornosti, postupke, komunikaciju, obuku, sredstva i druge mjere potrebne za pružanje odgovarajuće reakcije Izvođača u slučaju nesreća koje bi mogle nastati tokom projekta. Najvažnije stavke MPCA su sljedeće:

- identificiranje potencijalnih opasnosti i nesreće velikih razmjera,
- opće procedure za sve izvanredne situacije i nesreće koje se mogu pojaviti tokom Projekta zbog prirodnih nepogoda, nedostataka u opremi uslijed ljudskih pogrešaka,
- opis preventivnih mjer protiv nezgoda,
- osposobljavanje radnika za njihove uloge i odgovornosti prilikom nezgode,

¹⁰ - Konvencija o zdravlju i sigurnosti na radu, 1981. (br. 155)

- Promotivni okvir Konvencije o zdravlju i sigurnosti na radu , 2006. (br. 187)

- Direktiva o zdravlju i sigurnosti na radu 89/391/EEC

- Smjernice Svjetske banke o zdravlju i sigurnosti na radu (30. april/ travanj 2007.)

- i druge preporuke i direktive EU.

septembar / rujan 2018.

- određivanje odgovorne osobe na licu mjesta,
- hitni postupci komunikacije,
- informacije i kontakti važnih lokalnih vlasti i hitnih službi,
- unutarnje i vanjsko upozorenje,
- planovi reagiranja za određene vrste opasnosti, primjerice medicinska pomoć, požar itd.

MPCA treba obuhvatiti:

- Plan odgovora u slučaju izljevanja,
- Pripravnost u hitnim slučajevima,
- Plan reagovanja u incidentnim situacijama.

Izvođač je također obavezan da:

- Izvođač bi trebao osigurati prijenosne toalete na gradilištima, ako cca 25 ljudi radi mjesec dana po cijeli dan. Mjesto prijenosnih objekata mora biti najmanje 6 m od odvodnog sistema i površinskih voda. Ovi prijenosni toaleti trebaju se čistiti jedanput dnevno, a svu kanalizaciju treba napumpati iz spremnika za prikupljanje jednom dnevno i treba ih dovesti do uobičajenog septičkog spremnika za daljnje postupanje.
- Izvođač bi trebao osigurati građevinskim radnicima na svim gradilištima flaširanu vodu za piće.

7.2.2.2. *Prva pomoć*

Izvođač će:

- osigurati da su objekti koji pružaju zdravstvenu zaštitu i prvu pomoć lako dostupni. Prikladno opremljene stanice prve pomoći moraju biti lako dostupne na čitavom radnom području;
- dokumentirati i prijavljivati nezgode, bolesti i nezgode na radnom mjestu;
- spriječiti nezgode, ozljede i bolesti koje potječu iz, u vezi sa, ili nastaju tokom rada, što je moguće više smanjiti mogući uzrok opasnosti na način koji je u skladu s dobrom međunarodnom praksom;
- utvrditi potencijalne opasnosti za radove, posebno one koji bi mogli predstavljati prijetnju po život i pružiti potrebne preventivne i zaštitne mjere;
- osigurati da se vozači gradilišta strogo pridržavaju pravila vožnje;
- osigurati odgovarajuću rasvjetu uz cestu.

7.2.3. Promet i sigurnost prometa na cestama

Izvođač će izraditi Plan organizacije gradilišta (CSOP) koji uključuje pripremu i organizaciju gradilišta tokom i nakon izgradnje, uključujući ceste na gradilištu, tj. Plan upravljanja prometom (TMP). Promet na gradilištu treba regulirati na isti način kao i na javnim cestama.

Izvođač je dužan:

- pripremiti i dostaviti TMP JP Ceste FBH na odobrenje, najkasnije 30 dana nakon početka radova na bilo kojoj komponenti projekta uključenoj u preusmjeravanje i upravljanje prometom;
- u svrhu neprekinutog kretanja prometa tokom rekonstrukcije raskrsnice, uključiti u TMP sljedeće dijelove: detaljne crteže prometnih rješenja prikazom svih zaobilaznica, privremenih cesta, privremenih okretišta, potrebnih ograda, signalizacije/rasvjete, prometnih znakova itd.;
- osigurati signalizaciju na strateškim mjestima;
- Instalirati i održavati informativnu tablu na svakoj važnoj raskrsnici, na cestama koje će se koristiti tokom rekonstrukcije, na kojoj će biti jasno naznačeni sljedeći podaci na lokalnom jeziku:
  - Lokacija; oznaka postaje i naziva mjesta,
  - Trajanje gradnje,
  - Ime i adresu za kontakt/ telefonski broj odgovornog osoblja,
  - Ime i adresu za kontakt/ telefonski broj Izvođača,
  - Iskrena isprika zbog prouzrokovanih neugodnosti.

Zakon o cestama FBH, član 77., propisuje da se za svaku gradnju na javnoj cesti, za radove na redovnom održavanju ili za bilo koji drugi posao u prometu, mora uspostaviti odgovarajuća privremena oznaka. Odnosno, promet se mora regulirati na način koji će garantirati sigurnost prometa i izvođača sa minimalnim poremećajima.

Odgovarajuća oznaka odredit će se na temelju Pravilnika o prometnim znakovima (Pravilnik o prometnim znakovima i znakovima na cestama, načinima obilježavanja i preprekama na cestama i znakovima koje bi ovlaštena osoba mogla dati sudionicima u prometu ("Službene novine BiH", br. 16/07)) i u skladu sa Smjernicama za projektiranje, izgradnju, održavanje i nadzor cesta (Sarajevo/ Banja Luka 2005).

TMP treba sadržavati pojedinosti o sljedećem:

- Planu gradnje po fazama,
- Početku i trajanju radova,

septembar / rujan 2018.

- Pregledu postojećih uvjeta u blizini gradilišta,
- Utvrđivanju pogodjenih područja,
- Mjerama ublažavanja,
- Planovima cirkulacije, uključujući zone ulaska i izlaza, trase za vuču materijala, tačke preokreta, parkirališta, zone međusobnog povezivanja s drugim prometnim cestama itd.
- Površinama za kretanje pješaka i vozila,
- Kontroli prometa za svaku očekivanu intervenciju, uključujući prikaz prepreka, staze, plan prometne snalizacije, znakove upozorenja itd.
- Zahtjevima za specijalna vozila, naprimjer vangabaritna,
- Gradilišnim cestama (pristup, rampe, utovar, istovar),
- Priključnim cestama za opskrbu vozila i skladištenje materijala,
- Očekivanoj interakciji pješaka i vozila,
- Ulozi i odgovornosti osoba na gradilištu u vezi s upravljanjem prometom,
- Uputama o postupcima kontrole prometa, uključujući hitne situacije.

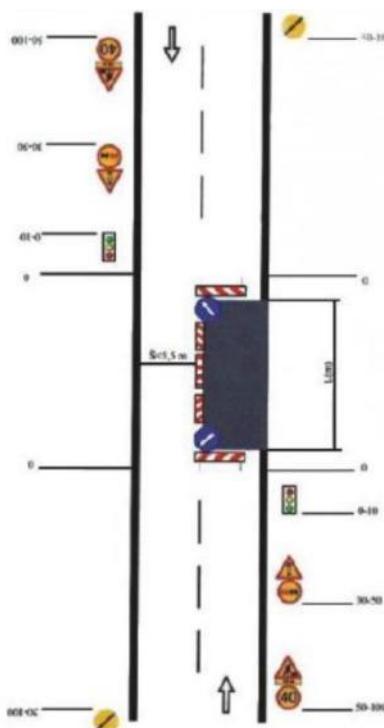
TMP bi također trebao sadržavati odgovarajuću komunikaciju sa stanovništvom koje je pogodjeno radovima u prometu i pravovremeno informiranje o promjenama u odvijanju prometa/blokade ceste.

TMP treba redovno pratiti (odgovornost nadzornog inžinjera) i revidirati kako bi se osigurala učinkovita primjena i uzele u obzir sve promjene na gradilištu. Svi radnici na gradilištu trebali bi se upoznati s TMP-om.

Mjere cestovne sigurnosti koje će se primjenjivati tokom rekonstrukcije projektne dionice uključuju rasvjetu i vertikalnu signalizaciju kako je prikazano na slici 14.

septembar/ rujan 2018.

Slika 14: Shematski prikaz regulacije prometa za vrijeme građevinskih radova

Izvor: JP Ceste Federacije BiH

7.2.4. Sigurnost gradilišta

Izvođač će osigurati gradilište. Građevinsko zemljište mora biti obilježeno tablom sa podacima o radovima i učesnicima u građenju (ime investitora, ime izvođača, ime projektanta, ime i vrsta gradnje, početak i završetak radova). Ove mjere su neophodne kako bi Izvođač mogao osigurati sigurnost gradilišta i zabraniti ulazak od neovlaštenih osoba.

Elaborat o sigurnosti na radu i Elaborat o zaštiti od požara i eksplozije trebaju uključivati detaljne mјere sigurnosti na gradilištu kako bi se osigurala sigurnost mјesta i uklonili mogući rizici i štetni utjecaji na zaposlenike i neovlaštene osobe.

7.2.5. Eksproprijacija, nedobrovoljno preseljenje i ekonomsko premještanje

Ne očekuje se da će biti potrebno privremeno otkupiti privatno ili javno zemljište radi smještaja mašina i deponovanja materijala.

Međutim, ako privremeno izuzimanje privatne zemlje bude neophodno za vrijeme izvođenja radova, isto će biti dogovorenog sa vlasnicima a naknada će biti isplaćena u skladu sa odredbama FRP-a i to prije izuzimanja. Izvođač je odgovoran da radovi teku u pravom smjeru.

septembar / rujan 2018.

7.2.6. Upravljanje građevinskim otpadom

Usljed neadekvatnog upravljanja otpadom i građevinskim otpadom/materijalom moguća je kontaminacija tla i voda. S obzirom na to, Izvođač radova je dužan da razvije i implementira Plan upravljanja otpadom (WMP), koji će osigurati okolišno prihvatljivo prikupljanje otpada i viška materijala, njegovo skladištenje, prijevoz i konačno zbrinjavanje, a prije svega ponovna upotreba. Navedeni WMP se dostavlja JP Cestama FBiH na odobrenje.

Sav iskopani materijal koji se ne može iskoristiti, prema Predmjeru radova, odvozi se na deponiju. Izvođač radova je u obavezi da izradi i implementira Plan upravljanja građevinskim otpadom, te da odredi lokaciju deponije u skladu sa zakonskom regulativom. Prema tome, Izvođač se obvezuje na iznalaženje lokacije deponije, izradu projekta deponije ukoliko bude potrebno, te pribavljanje saglasnosti od nadležnih institucija i sve što je potrebno da bi se materijal trajno deponirao.

7.2.7. Promjena namjene korištenja zemljišta

Prema Predmjeru radova predviđeno je uklanjanje grmlja i drveća sa stablima promjera do 10 cm i uklanjanje granja na rijetko i gusto obraslim površinama. U skladu sa zakonskom regulativom Srednjobosanskog kantona, tj. Zakonom o šumama SBK (Sl. glasnik SBK, broj 5/14), Šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume“ upravlja šumama na području ovog Kantona. U skladu sa pomenutim Zakonom, dozvolu za krčenje šume izdaje nadležno Ministarstvo, koje utvrđuje ukupnu površinu predviđenu za krčenje, iznos naknade za krčenje i promjenu namjene šumskog zemljišta. Podnositelj zahtjeva za krčenje šume obavezan je prije započinjanja radova uplatiti naknadu čija se vrijednost određuje u visini troškova podizanja i održavanja nove šume, na površini koja ne može biti manja od površine za koju je data dozvola za krčenje šume i tržišnoj vrijednosti drva koja se dobije sjećom. Naknada se uplaćuje kao namjenski prihod Budžeta Kantona i može se koristiti samo u svrhu podizanja nove šume i za kupovinu šume u skladu s odredbama pomenutog Zakona.

Dakle, pošumljavanje vrši nadležno Šumskoprivredno društvo od uplaćene naknade za krčenje. Praksa je da se iskrčeno drvo, pored uplaćenje naknade, prepusti Šumskoprivrednom društvu.

septembar/ rujan 2018.

7.3. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI KORIŠTENJA

Potrebno je da JP Ceste FBIH izvrši upute navedene u Tabeli 5. Plana upravljanja okolišem i socijalnim utjecajima u fazi korištenja.

septembar/ rujan 2018.

7.4. SAŽETAK MJERA UBLAŽAVANJA UTJECAJA

Tabela 5: Plan upravljanja okolišem i socijalnim aspektima

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institutionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
FAZA PRIJE IZGRADNJE						
▪ Utjecaju na životne uvjete	▪ Informiranje lokalnih zajednica o obimu radova i trajanju istih prije početka građevinskih radova, putem lokalnih novina, oglasnih ploča općine i web stranice, kao i preko web stranice JP Ceste, čim se ugovor potpiše ▪ informiranje korisnika ceste putem ploče za informacije o gradilištu i informativnog letka na gradilištu	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH	JP Ceste FBiH	▪ Korisnici cesta se redovno obavještavaju o građevinskim radovima na cestama preko radio-vijesti i saopćenja auto-moto klubova
▪ Usklađenost sa nacionalnim zakonodavstvom	▪ Pribavljanje svih potrebnih dozvola za implementaciju Projekta	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH + Projektant	JP Ceste FBiH	▪ Usklađeno st sa nacionalnim zakonodavstvom
▪ Stvaranje radnih mjeseta i utjecaj na	▪ Unaprijed obavijestiti javnost o građevinskim radovima kako bi se omogućilo privrednicima i radnicima u toj	Interni resursi	Interni resursi	Izvođač	Izvođač	Primjenjivo ukoliko

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
lokalno poslovanje	oblasti da se pripreme za potražnju na tržištu putem lokalnih novina, oglasne ploče i internet stranice općine, kao i preko web stranice JP Ceste odmah po potpisivanju ugovora ▪ Unaprijed obavijestiti privrednike o građevinskim radovima, kako bi mogli planirati neophodnu upotrebu puta, kao i o mogućim zastojima (putem lokalnih novina, oglasne ploče i internet stranice općine, te preko web stranice JP Ceste odmah po potpisivanju ugovora)			+ JP Ceste FBiH	+ JP Ceste FBiH	Izvođač radova bude imao potrebe za random snagom
▪ Eksproprijacija i nedobrovoljno preseljenje	▪ Implementacija odredbi iz integriranog RAP-a. ▪ Sva eksproprijacija i odvija se u skladu sa primjenjivim zakonima u FBiH, OP 4.12. Svjetske banke o nedobrovoljnom preseljenju i integriranom RAP-u. ▪ Naknada za eksproprijano vlasništvo biće isplaćena prije ulaska u posjed od strane korisnika eksproprijacije ▪ Iznosi naknade biće u skladu s Matricom prava iz integriranog RAP-a. ▪ Sve osobe, na koje se eksproprijacija odnosi, biće obaviještene, odgovarajuće konsultovane i ohrabrene da učestvuju u toku postupka izrade ARAP-a i postupka eksproprijacije, u skladu s obavještenjima i zahtjevima za konsultacije, postavljenim u integriranom RAP-u. ▪ Osiguranje efektivnih mehanizama za pritužbe za pravovremeni prijem i obradu informacija o zabrinutosti uključenih osoba vezano za naknade i preseljenje, na način detaljnije opisan u Poglavlju 10.2.1 ovog ESMP (Mehanizam za pritužbe).	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH Općine Donji Vakuf i Travnik		

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
▪ Ograničenja upotrebe zemljišta i štete na privatnim posjedima i u poslovanju.	▪ Izbjegavati privatno vlasništvo gdje je god to moguće; ▪ Izvođač je organizirati gradilište u saradnji i uz saglasnost općina Travnik i Donji Vakuf; ▪ U slučaju da se ne može izbjeći povremeno korištenje zemljišta, pogodjenim vlasnicima/ korisnicima će biti obezbeđena naknada (primjena RPF-a o RAP-a), kao i naknada za nemogućnosti daljeg predviđenog korištenja zemljišta	Interni resursi	Interni resursi	Izvođač radova + JP Ceste FBIH	JP Ceste FBIH	Ukoliko se povremena upotreba zemljišta ne može izbjjeći, to će biti dogovorenog sa vlasnikom a naknada će biti isplaćena prije pristupa zemljištu
FAZA IZGRADNJE						
▪ Ograničenje pristupa	▪ Implementacija odredaba o pravovremenom informiranju građana putem medija o predstojećim građevinskim radovima, očekivanom trajanju radova, alternativnim pravcima itd., putem informativne brošure na gradilištu, lokalnih novina, oglasne ploče i internet stranice općine, kao i preko internet stranice JP Ceste, odmah po potpisivanju ugovora.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	

* Nadzorni organ će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBIH prema zakonodavstvu Federacije BiH.

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	▪ Implementacija TMP-a. ▪ Postavljeni jasni znakovi. Obaveštenja o zatvaranju puteva putem medija ili drugih aktera u vezi sa sigurnošću na putu ▪ Površine na kojim su uskladišteni materijali i oprema jasno su označeni i sprječen neovlašten pristup. ▪ U slučaju da se ne može izbjegić ograničenje, vlasnik će se na vrijeme informisati. Trajanje ograničenja dogovorit će se sa vlasnicima. Sve primjenjive naknade će se isplatiti u skladu sa odredbama određenim u integrisanom RAP-u i RPF-u.					
▪ Privremeno zauzimanje zemljišta u privatnom vlasništvu u slučaju gradnje pristupnih puteva, smještaja osoblja, mašina i materijala.	▪ Izbjegavanje korištenja zemljišta u privatnom vlasništvu; ▪ U slučaju da izbjegavanje nije moguće, minimiziranje korištenog područja i utjecaja na vegetaciju i implementiranje odredaba RFP-a	Interni resursi	Izvođač	JP Ceste FBiH	Izvođač	
▪ Utjecaji na životne uvjete lokalnog stanovništva	▪ Pružanje blagovremenih informacija građanima o bilo kakvim smetnjama i neugodnostima; putem informativne brošure na gradilištu, lokalnih novina, oglasne ploče općine, kao i preko internet stranice JP Ceste, odmah po saznanju o vrsti i trajanju prekida i neugodnosti. ▪ Implementacija TMP-a; ▪ Implementacija CSOP-a; ▪ Implementacija odredbi ESMP-a.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	JP Ceste FBiH (pružanje informacija građanima) + Izvođač (pružanje odredbi TMP-a,	Nadzorni organ*	

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
▪ Utjecaji na lokalni saobraćaj (povećanje lokalnog saobraćaja, uključujući teške maštine i kamione), korištenje samo jedne trake što dovodi do zastoja i ograničenja pristupa	▪ Implementacija TMP-a; ▪ Uvođenje odgovarajuće signalizacije i znakova upozorenja; ▪ Pravovremeno informiranje javnosti o smetnjama u saobraćaju.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	U saradnji sa kantonalnim Ministarstvom unutrašnjih poslova i BHAMK-om
▪ Emisije u zrak: - izduvni gasovi; - prašina	▪ Visokokvalitetna fosilna goriva (sa niskim procentom sumpora i olova) moraju se koristiti za građevinske maštine i opremu; ▪ Sve maštine i vozila koja se koriste za izgradnju/ rekonstrukciju/ rehabilitaciju moraju imati upotrebljive dozvole; ▪ Vozila se moraju redovno održavati; ▪ Potrebno je koristiti opremu sa ugrađenim filterima za smanjenje emisije čađi; ▪ Kada nisu u upotrebi, oprema i maštine se moraju ugasiti; ▪ Maksimalna brzina vozila na neasfaltiranom putu treba biti ograničena na 20 km/h; ▪ Gradilište se mora polijevati vodom da se sprječi pojave prašine (u područjima sa suhim tлом gdje radovi	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	▪ proizvode prašinu) ▪ Pjesak i šljunak moraju biti transportovani pokrivenim kamionima.					
▪ Povećan nivo buke i vibracija: - emisija buke i smetnje izazvane bukom, - vibracije	▪ U slučaju pritužbi lokalnog stanovništva zbog buke, mora se ograničiti istovremena upotreba mašina koje proizvode buku iznad 70 dB; ▪ U slučaju pritužbi lokalnog stanovništva zbog buke mora se manjiti broj kamiona koji dnevno dolaze na gradilište; ▪ Sve mašine i vozila koji se koriste za izgradnju/ rekonstrukciju/ rehabilitaciju moraju imati upotrebljive dozvole; ▪ Oprema i mašine koji se ne koriste moraju biti ugašeni; ▪ Maksimalna brzina vozila na neASFALTiranom putu treba biti ograničena na 20 km/h;	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	
▪ Degradacija tla i emisije u tlo: - erozija; - kontaminacija tla uljem, gorivom i drugim opasnim materijama; - pojava odrona.	▪ Neophodna je kontrola tokom zemljanih radova kao bi se izbjegla degradacija stabilnosti terena; ▪ Pravilno odlaganje otpada; odvajanje opasnog otpada; angažovanje ovlaštenih kompanija za konačno odlaganje otpada; kamioni za konačno deponovanje materijala posebno uklonjenog asfalta, evidencija o količini otpada; ▪ Sistemi za prikupljanje ulja i goriva bi trebali biti ugrađeni radi sprječavanja curenja.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	
▪ Promjena područja i promjena postojećeg korištenja zemljišta:	▪ Zemljište predviđeno za korištenje u okviru Projekta može biti korišteno samo za građevinske aktivnosti te nikakvo drugo zemljište nije na raspolaganju za npr. odlaganje građevinskog materijala, parking teških	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
- promjene u korištenju zemljišta; - krčenje šume;	mašina itd. u smislu sprječavanja ograničenja na zemljištu; ▪ Moraju se koristiti sistemi za sakupljanje ulja i goriva, kako bi se spriječilo curenje; ▪ Nakon završetak radova moraju se sanirati iskrčena područja; ▪ Provesti aktivnosti pošumljavanja na područjima na kojima će biti uklonjena šuma/ stabla kako bi se omogućila izgradnja treće trake; ▪ Svo drvo će se ukloniti u kooperaciji sa nadležnim organima koji će upravljati sa drvima;					
▪ Uklanjanje vegetacijskog pokrivača i humusa, degradacija bioloških i ekoloških resursa na gradilištu; ▪ Smenjenje estetskih vrijednosti zemljišta uslijed organizacije gradilišta; ▪ Uklanjanje vegetacijskog pokrivača.	▪ Sprječavanje i kontrola izljevanja ulja, goriva i hemikalija, koji mogu naći put do podzemnih voda; ▪ Humusni sloj se mora vratiti, uz ponovno zasijavanje površina nakon završetka radova ▪ Sadnja drvenastih biljaka oko cesta i susjednih područja može pomoći u poticanju lokalne flore i faune; ▪ Svi prokopi dubine do 0,5 m moraju biti nakošenih strana ili imati rampe za slučaj potrebe izlaska životinja. Sve prokope treba pregledati prije njihovog zatrpananja tlom za slučaj da nije ostala neka životinja; ▪ Sjetva, sadnja i ponovna vegetacija sa autohtonim vrstama trebaju obuhvatiti područja na koje utječe Projekat; ▪ Zemljište predviđeno za korištenje u okviru Projekta može biti korišteno samo za građevinske aktivnosti te nikakvo drugo zemljište nije na raspolaganju za	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	npr. odlaganje građevinskog materijala, parking teških mašina itd. u smislu posljedica za tlo.					
▪ Neadekvatno postupanje sa otpadom ▪ Neadekvatno skladištenje i odlaganje materijala iz iskopa	▪ Implementacija WMP-a koja će osigurati okolinski ispravno prikupljanje otpada, njegovo skladištenje, transport i konačno zbrinjavanje, ili ponovnu upotrebu/reciklažu. ▪ Sav iskopani materijal se mora odstraniti u skladu sa WMP-om i Predmjerom radova; ▪ Iskopani materijal može se skladištiti kratak period, te se treba ukloniti što je prije moguće; ▪ Nije dozvoljeno skriveno uklanjanje otpada na gradilištu, uključujući otvoreno spaljivanje otpada. ▪ Otpad treba skladištiti u kratkom vremenskom periodu i treba ga ukloniti što prije. ▪ Otpad treba prvenstveno reciklirati ili ponovo koristiti gdje je to moguće, a zatim konačno zbrinuti. ▪ Na gradilištu nije dozvoljeno spaljivanje otpada otvorenom vatrom ▪ Otpad koji se ne može ponovo upotrijebiti treba predati ovlaštenoj kompaniji ili agenciji (vodiće se evidencija o vrstama i količinama otpada) ▪ Lokacije za odlaganje građevinskog materijala određuje općina i sa njima treba upravljati na okolišno najefikasniji način.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	
▪ Neadekvatna sigurnost radnika	▪ Sprovodenje mjera zaštite na radu: - Obezbjediti radnicima sigurno i zdravo radno okruženje definirano u OHSMMP, u slopu CSOP-a koji će biti urađen za ovaj Projekat;	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	- Obezbjediti radnicima sigurno i zdravo radno okruženje; - Obezbjediti ličnu zaštitnu opremu; - Poštovati sigurnosne procedure; - Obezbjediti prenosive toalete; - Obezbjediti pitku vodu.					
▪ Incidentne situacije npr. izljevanje, curenje ulja, masti, goriva i sličnih opasnih materija	▪ Implementacija Plana upravljanja zaštitom životne sredine uključuje: - Plan za slučaj izljevanja, - Plan spremnosti za hitne slučajeve i reagovanje. ▪ Implementacija Plana upravljanja vatrom i eksplozijom, ▪ Implementacija Zakona o zaštiti na radu.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	
▪ Nabavka i transport materijala	▪ Implementacija CSOP-a kako bi se osiguralo da se materijali transportuju u pokrivenim vozilima kako bi se smanjili negativni uticaji na životnu sredinu	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	
POSTUPANJE SA NALAZIŠTIMA U FAZI IZGRADNJE						
▪ Utjecaji na kulturno naslijeđe	▪ Ako se na gradilištu ili blizu njega otkrije arheološko ili neko drugo nalazište, neophodno je trenutno obustaviti radove i obavijestiti lokalne vlasti;	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorni organ*	U slučaju nalazišta koje spada u kulturno naslijeđe, radove nadzire ovlaštena

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Utjecaj/ problem	Mjere ublažavanja utjecaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
						institucija
FAZA KORIŠTENJA						
▪ Redovne aktivnosti tokom korištenja ceste	▪ Redovne aktivnosti tokom korištenja ceste	Uključeno u radove na održavanju	Interni resursi	Izvođač radova redovnog održavanja	JP Ceste FBiH	
▪ Smanjenje sigurnosti na cesti zbog povećanja saobraćaja i brzine	▪ Redovno održavanje opreme i signalizacije na cesti	Uključeno u radove na održavanju	Interni resursi	Izvođač radova redovnog održavanja	JP Ceste FBiH	

8. PROGRAM MONITORINGA OKOLIŠA

Tabela ispod predstavlja plan monitoringa potreban za gradilište - napravljen u skladu sa mjerama za ublažavanje posljedica u svrhu izbjegavanja ili smanjenja negativnih utjecaja.

Prije početka radova, u skladu sa zahtjevima ESMP-a, i minimalnim zahtjevima monitoringa, koji su opisani u donjoj tabeli, te bez ograničenja na ove zahtjeve, Izvođač radova će pripremiti detaljnu listu mjera ublažavanja i parametara koji će se pratiti, te će pripremiti podatke specifičnih početnih mjerena na lokaciji koji su predviđeni u programu monitoringa.

Plan monitoringa na gradilištu koriste Nadzorni inžinjeri JP Ceste FBiH. Potpisane liste će biti proslijeđene JP Ceste FBiH, koje će biti odgovorno za monitoring/ praćenje i izvještavanje o usklađenosti.

JP Ceste FBiH će voditi registar pritužbi, koji će sadržavati sve informacije o problemima ili pritužbama koje je primila zajednica ili druge zainteresovane strane. To će uključivati: vrstu pritužbe, vrijeme i radnje za njihovo rješavanje i ishod.

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Tabela 6: Program monitoringa okoliša i socijalnih aspekata

Potencijalni utjecaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
FAZA PRIJE IZGRADNJE								
▪ Stvaranje radnih mesta i utjecaj na lokalna preduzeća	▪ Broj zaposlenih osoba iz lokalnog stanovništva, ▪ Pravovremeno informiranje lokalne zajednice	Šire područje izgradnje	Inspekcija	Prije izgradnje	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač	Izvođač
▪ Eksproprijacija i nedobrovoljno preseljenje	▪ Implementacija zahtjeva RAP-a	JP Ceste FBH	Mjesečni i kvartalni interni izvještaji	Prije izgradnje	/	25000	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBiH	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBiH
▪ Privremeno zauzimanje zemljišnih parcela u privatnom vlasništvu u cilju izgradnje pristupnih puteva i smještaja osoblja, mašina i materijala	▪ Implementacija RPF odredbi	Gradilište	Vizuelni progled i inspekcije	Prije i za vrijeme izgradnje kad se ukaže potreba	Uključeno u radove	Uključeno u radove	Izvođač	Izvođač
FAZA IZGRADNJE								
▪ Ograničenja pristupa	▪ Usostavljen TMP, ▪ Primjena odredbi RPF-a o postupcima kompenzacije	Gradilište	Vizualni pregledi	Nasumično provjeravanje najmanje jednom sedmično tokom izgradnje	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorni organ + JP Ceste FBiH	Nadzorni organ + JP Ceste FBiH

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Potencijalni utjecaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitorin g?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
Ograničenja upotrebe zemljišta i oštećenja privatne svojine (poljoprivredne parcele, linijski objekti i ograde) zbog odlaganja građevinskog otpada, kampova za radnike i parkiranja teških mašina	▪ Uspostavljen CSOP, ▪ Odlaganje materijala za izgradnju i održavanje, ▪ Implementacija odredbi RPF-a o postupcima kompenzacije u slučaju povremene upotrebe zemljišta koja se nije mogla izbjegići, naknada će biti obezbijeđena pogodjenim vlasnicima/ korisnicima, ▪ Pritužbe	Gradilište	Vizualni pregledi	Prije izradnje i nasumično provjeravanje najmanje jednom sedmično tokom izgradnje	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorni organ + JP Ceste FBiH	Nadzorni organ + JP Ceste FBiH
▪ Utjecaji na lokalni saobraćaj (povećanje lokalnog saobraćaja, uključujući teške mašine i kamione, suženje puteva na samo jednu traku što uzrokuje zastoj u saobraćaju i ograničava pristup)	▪ Uspostavljen TMP, ▪ Struktura saobraćaja, ▪ Pravovremene informacije građanima	Na gradilištu i u okolini	Vizualni pregledi i inspekcija	Nasumično provjeravanje tokom sedmice	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorni organ	Nadzorni organ
▪ Emisije u zrak: - izduvni gasovi, - prašina	▪ Nivo prašine (količina taložnih čestica i lebdećih čestica) ▪ Emisije izduvnih gasova od vozila i opreme ▪ (SO_2, NO_2, dim i PM_{10})	Gradilište	Mjerni uređaji	Kao bazna mjerena prije radova, tokom izgradnje kada je to potrebno i po pritužbama građana i radnika	-	500 USD/ mjerjenje	Izvođač	Ovlaštena laboratorija

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Potencijalni utjecaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitorin g?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
▪ Povećan nivo buke i vibracija: - nivo buke, - vibracije	▪ Nivo buke	U naseljenim mjestima u blizini gradilišta	Mjerni uređaji	Po nalogu nadzornog organa ili u slučaju pritužbi građana	-	500 USD/ mjerjenje	Izvođač + Nadzor	Ovlaštena laboratorija
Zagađenje tla	▪ Kvalitet tla, uključujući: PH vrijednost, teške metale, fosfor, azot, Na, Ca, soli, PAH ugljikovodici	Na reprezentativnim parcelama u blizini gradilišta	Uzimanje uzoraka i standardna laboratorijska analiza	Kao bazna mjerena prije radova i po nalogu nadzornog organa ili u slučaju pritužbi građana	-	500 USD/ mjerjenje	Izvođač + Nadzor	Ovlaštena laboratorija
▪ Emisije u vodu i tlo zbog nepravilnog rukovanja otpadom	▪ Uspostavljen CSOP, ▪ Uspostavljen WMP	Gradilište	Vizualni pregled, evidencija o odlaganju ili računi od deponija	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač
▪ Degradacija tla: - erozija; ▪ pojava klizišta i odrona.	▪ Implementacija CSOP-a; ▪ Implementacija WMP-a.	Gradilište	Vizualni pregledi	Redovno tokom izvođenja radova	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač
▪ Prenamjena zemljišta i promjena postojećeg korištenja zemljišta: - promjena u korištenju	▪ Implementacija CSOP-a	Gradilište	Vizualni pregledi	Redovno tokom izvođenja radova ili po potrebi	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Potencijalni utjecaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitorin g?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementacija	Operativno	Implementacija	Operativno
zemljišta; - krčenje šune;								
▪ Uklanjanje vegetacijskog pokrivača.	▪ Broj i vrsta zasijane vegetacije i analiza prije i nakon završetka radova.	Gradilište	Vizualni pregledi i evidencija	Prije početka radova (početno stanje) i po njihovom završetku	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač
▪ Degradacija bioloških i ekoloških resursa	▪ Svi prokopi dubine do 0,5 m moraju biti nakošenih strana ili imati rampe za slučaj potrebe izlaska životinja. Sve prokope treba pregledati prije njihovog zatrpananja tlom za slučaj da nije ostala neka životinja.	Gradilište	Vizualni pregledi	Redovno tokom izvođenja radova ili po potrebi	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač
▪ Upravljanje otpadom i iskopanim materijalom	▪ Implementacija WMP-a	Gradilište	Vizualni pregled, evidencija o odlaganju ili računi od deponija	Redovno tokom izgradnje. Evidencija i interni izvještaji o deponovanju vršiće se dnevno i mesečno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač
▪ Incidentne situacije, npr. prosipanje, curenje	▪ Implementacija EMP-a koji uključuje:	Gradilište	Vizualni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Potencijalni utjecaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitorin g?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Implementa cija	Operativno	Implementa cija	Operativno
	- Plan za slučaj izljevanja, - Spremnost za hitne slučajeve i - Plan postupanja							
▪ Nabavka materijala	▪ Implementacija CSOP-a (porijeklo materijala, saglasnosti za materijale i sl.)	Gradilište	Izvještaji	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač
▪ Transport materijala	▪ Implementacija CSOP-a (porijeklo materijala, licence itd.)	Gradilište	Vizualni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač
▪ Sigurnost radnika	▪ Sprovođenje mjera zaštite na radu (zaštitna oprema, toaleti, voda za piće itd.) ▪ Implementacija Smjernica Svjetske Banke za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu	Gradilište	Vizualni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač + Nadzor	Izvođač

Napomena: Sve mjere ublažavanja i parametri koje treba pratiti trebaju biti uključeni u ukupnu cijenu izvođenja radova. Tabela uključuje dodatno navedene cijene uzorkovanja i laboratorijskih ispitivanja, isključivo kao informacije za procjenu ukupnih troškova gradnje

septembar / rujan 2018.

9. IMPLEMENTACIJA I IZVJEŠTAVANJE

9.1. IMPLEMENTACIJA PROJEKTA

JP Ceste FBiH je implementator projekta i odgovorno je za implementaciju i usklađenost projekta sa ESMP-om.

Javnost ima pravo da učestvuje direktno ili indirektno, uz mogućnost izražavanja svojih interesa i mišljenja u procesu donošenja odluka tokom svih projektnih aktivnosti.

Biće osigurana primjena svih utvrđenih mjera zaštite okoliša i društva kao i programa monitoringa okoliša. Izvođač radova će biti odgovoran za sprovođenje mjera za ublažavanje uticaja na okoliš tokom izgradnje. Izvođač će zaposliti stručnjake za zaštitu okoliša, kako bi nadzirao sprovođenje odgovornosti Izvođača i biće u komunikaciji sa Investitorom. JP Ceste FBiH će osnovati Komisiju za pritužbe koja će zaprimati sve pritužbe tokom provedbe Projekta, u skladu sa mehanizmima za pritužbe propisanim u EMP i ESMF za Program modernizacije magistralnih cesta Federacije BiH. Osim toga, Jedinica za implementaciju projekta JP Ceste FBiH uključuje eksperte iz oblasti okoliša i socijalnih pitanja. Za vrijeme implementacije projekta Investitor će nadgledati usklađenost Izvođača sa odredbama i ESMP-om.

Po završetku projekta, JP Ceste FBiH će biti zaduženo za upravljanje i održavanje objekata. Redovno i blagovremeno praćenje će se vršiti u skladu sa planom monitoringa.

9.2. PROCES IZVJEŠTAVANJA

9.2.1. Izvođač radova – JP Ceste FBiH

Izvođač radova će pripremiti Izvještaj o usklađenosti sa ESMP-om u obliku mjesecnog izvještaja o napretku i dostaviti ga JP Ceste FBiH na lokalnom jeziku (B/H/S i na engleskom, u analognom i digitalnom obliku.)

Proces izvještavanja u slučaju neočekivanih situacija ili ugrožavanja okoliša i društva mora biti neposredan. Izvođač radova dužan je odmah obavijestiti JP Ceste FBiH i lokalnu zajednicu nakon što se neočekivani slučaj dogodio, putem telefona +387 33 250 370 ili putem e-mail adrese na internet stranici JP Ceste FBiH: <https://jpcfbih.ba/bs/kontakt>.

Izvještaji izvođača radova JP Ceste FBiH treba da sadrže spisak i opis izvršenih aktivnosti, kao i preporuke i planirane buduće aktivnosti i mjere zaštite.

septembar/ rujan 2018.

9.2.2. Nadzorni inžinjer – JP Ceste FBiH

Nadzorni inžinjer priprema Izvještaj o usklađenosti sa ESMP-om u obliku mjesecnog izvještaja o napretku i dostavlja ga JP Ceste FBiH na lokalnom jeziku (B/H/S i na engleskom), u analognom i digitalnom obliku.).

9.2.3. JP Ceste FBiH – Svjetska banka

JP Ceste FBiH će pripremiti godišnje izvještaje o zdravlju i sigurnosti životne sredine (AEHS), uključujući indikatore monitoringa i izvještaje o implementaciji njihovih zahtjeva prema ESMP-u i dostaviti ih Svjetskoj banci na razmatranje.

U slučajevima nezgoda većih razmjera ili smrti na gradilištu, JP Ceste FBiH će odmah obavijestiti Svjetsku banku o tome.

10. JAVNA RASPRAVA I OBJAVA INFORMACIJA

10.1. JAVNA RASPRAVA

Javna rasprava na temu ESMP-a organizirana je u Travniku nakon što je Svjetska banka odobrila nacrt ESMP-a.

Nacrt ESMP-a je objavljen i dostupan javnosti na lokalnom jeziku na stranicama JP Ceste FBiH od 21.05.2019. Javna rasprava je najavljena na stranicama JP Ceste FBiH 23.08.2019. i u lokalnim novinama (Dnevni Avaz) 27.08.2019. godine. Javnoj raspravi koja je održana 11.09.2019. u sali općine Travnik prisustvovalo je 7 zainteresiranih subjekata, a Zapisnik sa javne rasprave je u Prilogu 3 ovog dokumenta.

Evidencija o javnoj raspravi, odnosno pritužbama predstavljenim na javnoj raspravi, evidentiraju se u Registru pritužbi, a mišljenja i prijedlozi javnosti uključuju se u finalni ESMP.

Nakon javne rasprave dokument je ponovo objavljen na web stranici JP Cesta FBiH.

10.2. OBJAVA INFORMACIJA

ESMP-a dostupan je na internet stranici JP Ceste (www.jpcfbih.ba) na lokalnom jeziku i na internet stranici Svjetske banke na engleskom jeziku. Tokom procesa javne rasprave zainteresovana javnost dobila je sve informacije u vezi sa projektom, uključujući socijalna i okolišna pitanja.

Tokom građevinskih radova izvođač će mjesečno dostavljati informacije JP Ceste FBiH o procesu rada koje će biti objavljene na internet stranicama JP Ceste FBiH i BHAMK-a (Auto-savez BiH) u vezi sa privremenim režimom odvijanja saobraćaja.

Dinamički plan radova radova i eventualne izmjene plana objaviće se dvije sedmice prije početka radova na internet stranici JP Ceste FBiH kao i u lokalnim novinama, radio i televizijskim stanicama. Dinamički plan će pružiti informacije o početku i kraju radova, što može uticati na pogodjene grupe (u smislu izmjene saobraćaja/ vode/ režima snabdijevanja električnom energijom, prilaza, buke i prašine zbog građevinskih radova).

10.2.1. Mehanizam za pritužbe

Osim institucionalno dostupnog redovnog i vanrednog pravnog lijeka i postojećih institucija, JP Ceste FBiH će osigurati i formirati poseban Mehanizam za rješavanje pritužbi u saradnji i sudjelovanju općina pod čijim se administrativnim nadležnostima vrši projekat, u ovom slučaju sa općinama Travnik i Donji Vakuf.

Mehanizam za rješavanje pritužbi kreiran za ovaj projekat realizira se preko **Centralne komisije za registar pritužbi (CFD)** na nivou agencije implementatora tj. JP Ceste FBiH, koja će služiti i kao informativni centar na nivou projekta i mehanizam za pritužbe, dostupan onima na koje utječe implementacija svih podkomponenata projekta. CFD će služiti osobama pogođenim direktno ili indirektno građevinskim radovima.

septembar/ rujan 2018.

Obrazac pritužbe (Prilog 1.) kao ispis će biti dostupan u općinskoj upravi, na gradilištu i u kancelarijama JP Ceste FBiH i biće dostupan za preuzimanje na internet stranici JP Ceste FBiH (www.jpcfbih.ba) i internet stranici općine.

Pritužba se može prijaviti pismenim putem kod Izvođača radova na gradilištu, kao i u kancelarijama izvođača. Izvođač radova je obavezan da podnese Obrazac za registraciju pritužbe, objasni mehanizam za pritužbe građaninu i popunjen obrazac za pritužbe proslijedi Centralnoj komisiji za registar pritužbi u JP Ceste FBiH. Pritužba se takođe može popuniti u JP Ceste FBiH, telefonom, telefaksom i putem e-pošte na naznačenu e-mail adresu zalbena@jpcfbih.ba, ili dostaviti putem pošte na adresu Terezija 54, 71000 Sarajevo.

Informativni letak u vezi sa mehanizmom za pritužbe biće dostupan na gradilištu u svako doba, bilo da je gradilište zatvoreno ili otvoreno. Informativni letak će se plastificirati i postaviti na informativnoj ploči gradilišta da bude dostupan korisnicima u svakom trenutku.

Svi podnosioci pritužbe će biti arhivirani u registar i biće im dodijeljen broj, te će primitak istih biti potvrđen u roku od 3 radna dana.

CFD će uložiti sve razumne napore kako bi pritužbu rješio nakon zaprimanja iste. Ako CFD nije u stanju da se bavi pitanjima koja su pokrenuta neposrednim ispravkama, identifikovat će se dugoročna korektivna akcija. Podnositelj pritužbe će biti obaviješten o predloženoj korektivnoj akciji i praćenju njene realizacije u roku od 14 radnih dana nakon potvrde primitka pritužbe.

Ako se konkretno pitanje pokrenuto pritužbenim postupkom ne može rješiti ili ako nije potrebno djelovanje, detaljno objašnjenje/ opravdanje će biti dato podnosiocu pritužbe zbog čega to pitanje nije adresirano. Odgovor će takođe sadržavati objašnjenje o tome kako osoba/ organizacija koja je pokrenula pritužbu može nastaviti sa pritužbama u slučaju da odgovor nije zadovoljavajući.

U svakom trenutku, podnosioci pritužbe mogu tražiti druga pravna sredstva u skladu sa pravnim okvirom FBiH.

11. ZAHTJEVI ZA POČETAK RADOVA

11.1. Okolinski aspekti

Izvođač radova će uspostaviti sva potrebna bazna istraživanja prije početka radova. Osnovni podaci za monitoring uključuju podatke o kvaliteti vazduha, podatke o kvaliteti tla, studije i analize vegetacijskog pokrivača prije početka radova na gradilištu. Izvođač radova je dužan da obezbjedi ova mjerena tokom i nakon završetka radova. Izvođač radova će osigurati da mjerena vrše ovlaštene institucije i da se zasnivaju na nalazima i preporukama kvalifikovanog stručnjaka.

Izvođač radova će napraviti Plan organizacije gradilišta (engl. Construction Site Organization Plan (CSOP)) koji se sastoji od:

- a. Plana implementacije ovoga ESMP-a,
- b. detaljnog Plana upravljanja otpadom (engl. Waste Management Plan (WMP))
- c. Studije o sigurnosti (uključuje Elaborat o sigurnosti na radu i Elaborat o zaštiti od vatre i eksplozija)
- d. Plana upravljanja saobraćajem (engl. Traffic Management Plan (TMP)), koji će izraditi Izvođač radova prije početka radova na izgradnji.

Ove studije moraju biti urađene u skladu sa zakonodavstvom FBiH¹¹, prije početka izvođenja radova, dok su zakonske obaveze Izvođača radova određene u Tenderskoj dokumentaciji i Ugovoru i zasnivaju se na odredbama ovog ESMP-a. Izvođač radova dostavlja ove studije nadzornom inžinjeru JP Cesta FBiH, stručnjacima za zaštitu okoliša i socijalne aspekte prije početka radova, a iste moraju biti prihvaćene i odobrene prije početka radova.

Zbog vremenskih ograničenja koja se odnose na objavu tendera, javne rasprave se moraju održati prije početka radova, ali nakon objave tendera za izvođenje radova, zbog čega je moguće da će ESMP koji je uključen u tenderski dokument, biti neophodno ažurirati nakon javnih rasprava. Izvođač će biti obavezan primjenjivati ažurirani ESMP.

¹¹ Uredba o organizaciji gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju („Službene novine FBiH“, br. 48/09, 75/09 i 63/12)

septembar/ rujan 2018.

11.2. Socijalni aspekti

- Javne rasprave;
- Implementacija izmjena iznesenih tokom javnih rasprava (pod uvjetom da ih ima) u okviru ESMP-a;
- Implementacija integrisanog RAP-a, uključujući:
  - eksproprijaciju 21 privatne parcele,
  - eksproprijaciju 5 parcela u javnom vlasništvu,
- Dogovor u vezi isplate kompenzacije sa vlasnicima,
- Plaćanje kompenzacije u skladu sa odredbama određenim u integrisanom RAP-u.

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA
SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

---

septembar/ rujan 2018.

PRILOZI

septembar/ rujan 2018.

PRILOG 1. OBRAZAC ZA PRITUŽBE

REF. BR. (Popunjava službenik)		
KATEGORIJA PRITUŽBE	A) pogodjen eksproprijacijom	
	b) sve ostalo	
PODACI O PODNOSITELJU PRITUŽBE		
IME I PREZIME		
GODINA ROĐENJA		
SPOL	M	Ž
ADRESA		
TELEFON/ MOBITEL		
E-MAIL		
Opis incidenta (Šta se desilo? Gdje? Kome? Šta je posljedica problema?)		
Datum incidenta?		
• Pritužba na incident koji se desio jednom – Datum: _____ • Događaj koji se desio više puta (Koliko puta?) _____ • U toku (trenutni problem)		
Šta biste željeli da se desi?		
DATUM:	POTPIS:	
OVAJ OBRAZAC VRATITI U:	CENTRALNA KOMISIJA ZA REGISTAR PRITUŽBI JP CESTE FBiH Terezija 54, 71000 Sarajevo Napomena: Svi primjerici vraćaju se PIU	

septembar/ rujan 2018.

PRILOG 2. TABELA ZA REGISTRACIJU PRIJEMA PRITUŽBI

Br.	Datum prijema	Vrsta pritužbe	Opis pritužbe	Podnositelj pritužbe		Datum potvrde o prijemu	Opis poduzetih akcija	Datum rješavanja pritužbe
				Status	Spol			

septembar / rujan 2018.

PRILOG 3. IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE

JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općina Travnik i Donji Vakuf, te naselja koja gravitiraju području namjeravane rekonstrukcije magistralne ceste M-5 na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe, da uzmu učešće u

JAVNOJ RASPRAVI

o nacrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5)

koja će se održati **u prostorijama Općine Travnik 11.9.2019. godine u 10:00**, s ciljem davanja prijedloga i sugestija javnosti i uključivanja relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta. Dokument je izrađen za potrebu Programa modernizacije magistralnih cesta u FBiH prema politikama kreditora. Nacrt dokumenta može se pronaći na službenoj stranici JP Ceste FBiH na sljedećem linku: <http://jpfbih.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38> i na web stranici Općine Travnik.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje sugestije i komentare dostaviti do 11.9.2019. godine putem e-mail adrese: pimt@jpfbih.ba.

Dnevni red:

1. Prezentacija nacrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5)
2. Pitanja, diskusija, odgovori i objašnjenja

23.08.2019.

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALnim ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar / rujan 2018.

Obavijest u lokalnim novinama „Dnevni Avaz“ (27.08.2019.)

Ukratko

Sa sudjeluju: Ubijeno 76 civila
Zločini u Zvorniku
**Nastavljeni
sudjenje**

► U Sudu BiH nastavljen je sudjenje za zločine počinjene u Zvorniku, o čemu su govorili svjedoci odbrane. Za napad na kolonu koja je iz Teočaka krenula 14. jula 1992. te za sprovođenje i čuvanje 76 civila bošnjačke nacionalnosti, od kojih je 67 ubijeno u selu Lokani, osim Mileu Vujoviću, Slavku Periću i Vukasiniću Draskoviću, sudi se i Goranu Maksimoviću, Gojku Stevanoviću, Raji Lazareviću, Mići Manojloviću i Ljiljanu Mitroviću.

Bh. novinari
**Bilo i 11
fizičkih napada**

► Linija za pomoći novinarima Udrženja „BH novinari“ u posljednje dvije godine registrirala je 118 slučajeva ugrožavanja sigurnosti, života i prava novinara u našoj zemlji. Među njima je najteži i najopasniji pokušaj ubistva novinara BN televizije Vladimira Kovačevića. Zabilježeno je i 11 fizičkih napada, 13 eksplicitnih prijetnji smrću i desetine drugih oblika kršenja prava na slobodu izražavanja.

www.avaz.ba
PORTAL-komentar dana
Ni deset mjeseci od
brutalnog ubistva
policijsaca nema po-
maka u istrazi
- Žali Bože života i
mladost.

(Dema Porća)

Konkurs za prijem radnika u medicinsko - kozmetičkom centru u Kuvajući.

Potreban je slijedeći kadar

- magistar farmacije (žena)
- specijalista dermatolog (žena) usko specijalizovan za estetike tretmane lica i njegu kože
- frizerka

obavezno poznavanje engleskog ili arapskog jezika
ustanova nudi mjesecnu platu plus stimulans, plaća smještaj,
režije, transport do posla, troškove putovanja iz BiH i troškove
boravišne dozvole

CV slati na info@sunduslmazer.com
whatsapp: 00965 500 744 77; 00 965 979 00970
konkurs je otvoren do 10. 9. 2019.

NDŽ-78922

4

Dnevni avaz, utorak,
27. avgust/kolovoz 2019.

aktuuelno

SAZNAJEMO U ljekarskim nalazima potvrđene prve sumnje

Djeca se otrovala hracom, u 'Ajdinovićima' buknuo i požar

Dijagnoze na otpusnim pismima Intoxicatio alimentaria • Nekoliko dječaka s KCUS-a otpušteno na kućno liječenje

Nekoliko dječaka koji su bili smješteni u Kliničkom centru Univerzitet u Sarajevu, nakon što su primljeni zbog simptoma trovanja hracom, jučer je otpušteno na kućno liječenje.

Prve sumnje

Radi se o dječacima iz sarajevskog Rukometnog kluba Respekt koji su boravili na pripremama u Sportskom centru „Ajdinović“. U KCUS-u su, od ukupno 18 otrovanih, bile primljene i četiri djevojčice iz jednog

Inspekcija ne da rezultate

Nakon što je čak 18 djece završilo u bolnici sa simptomima trovanja, a nakon boravka na pripremama i konzumiranja hrane i pića u Centru „Ajdinović“, Uprava za inspekciju poslove ZDK oglasila se saopćenjem za javnost u kojem je poručila da „najslavenoskog kluba koji su isto tako bili u „Ajdinovićima“, a one su, na insistiranje njihove pratnje, već ranije otpuštovali u Domzale.“

Iz „Ajdinovića“ još nemaju oglašavanja, a čekaju se i nalazi učinkovitosti inspekcijske, koja je uze-

kon završenog mikrobiološkog ispitivanja uzoraka neće biti u mogućnosti i rezultatima upoznati javnost i medije“.

Kako su pojasnili, po nalogu dežurnog kantonalnog tužioca za potrebe vijećačenja uzeti su uzorci hrane i vode, kao i ostali potrebnii uzorci. D. Pa.

la uzorku iz centra gdje su isto tako bili u „Ajdinovićima“, a one su, na insistiranje njihove pratnje, već ranije otpuštovali u Domzale. „Dnevni avaz“ još nemaju oglašavanja, a čekaju se i nalazi učinkovitosti inspekcijske, koja je uze-

Inspekcija bila u „Ajdinovićima“. Djeca se otrovala dok su bila na pripremama

piše Intoxicatio alimentaria, jedan od pomoćnih objekata. Navodno je izgorio spa centar u SRC-u.

Pomoći objekt

- Dobili smo dojavu o požaru jutros u 4.50 sati. Nije bilo povrijeđenih, a izgorio je pomoći objekt u „Ajdinovićima“ - kazali su jučer iz Operativnog centra MUP-a ZDK.N.D.

REAKCIJA Ambasada SAD u BiH o prvoj bh. povorci ponosa

Prilika da BiH pokaze tolerantnost i uvažavanje različitosti

Nakon što se proteklih dana raspravljalo o tome treba li podržati prvu bh. povorku ponosa, oglasili su se i iz Ambasade Sjedinjenih Američkih Država. U izjavi za „Avaz“ kazali

su da u potpunosti podržavaju povorku, njen organizatore i gradane koji odliče učestvovati.

Istakli su da se nadaju da će se javni dužnosnici, institucije i građani pobri-

nuti da ovaj događaj protekne mirno i dostojanstveno.

- Ista ljudska prava za sve, to je sustina povorce

ponosa. Šetnja u povorci je ponosa. Ovo je prilika za članovima LGBT zajednice, kao i pripadnicima drugih manjinskih grupa i ranjive populacije, koji zaslužuju da imaju ista prava i slobode kao i svi ostali. Ovo je prilika za BiH, koja teži da bude otvorena, multikulturalna zemlja koja poštuje prava svih pojedinača, da pokaze tolerantnost i uvažavanje različitosti - navode iz Ambasade. E. Ma.

JP CESTE
FEDERACIJE BIH

JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općine Travnik i Donji Vakuf, te naselja koja gravitiraju području tamjančarske rekonstrukcije magistralne ceste M5 na donicu Donji Vakuf I – Turbe (M5).

JAVNOJ RASPRAVI

o nacelu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf I – Turbe (M5)

koga će se održati u prostorijama Općine Travnik 11.9.2019. godine u 10:00, s ciljem davanja prijedloga i suglasija javnosti i uključivanja relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta. Dokument je izrađen za potrebe Programa modernizacije magistralnih cesta u FBiH prema politikama kreditora. Načet dokumenta može se pronaći na službenoj stranici JP Cesta FBiH na sljedećem linku: <http://jpcfbiha.ba.ba/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/> i na web stranici Općine Travnik.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje sugestije i komentare dostaviti do 11.9.2019. godine putem e-mail adrese: pmt@jpcfbiha.ba

Dnevni red:

1. Prezentacija nacela Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf I – Turbe (M5)
2. Pitanja, diskusija, odgovori i objašnjavanja

septembar / rujan 2018.

**JP CESTE
FEDERACIJE BIH**

JP Cesta Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općina Travnik i Donji Vakuf, te naselja koja gravitiraju području namjeravane rekonstrukcije magistralne ceste M5 na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe, da uzmnu učešće u

JAVNOJ RASPRAVI

o nacrtu **Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M5)**

koja će se održati **u prostorijama Općine Travnik 11.9.2019. godine u 10:00**, s ciljem davanja prijedloga i sugestija javnosti i uključivanja relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta. Dokument je izrađen za potrebu Programa modernizacije magistralnih cesta u FBiH prema politikama kreditora. Nacrt dokumenta može se pronaći na službenoj stranici JP Cesta FBiH na sljedećem linku: <http://jpcfbih.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38> i na web stranici Općine Travnik.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje sugestije i komentare dostaviti do 11.9.2019. godine putem e-mail adrese: pml@jpcfbih.ba.

Dnevni red:

1. Prezentacija nacrta Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M5)
2. Pitanja, diskusija, odgovori i objašnjenja

Web adrese na kojima se nalaze objave dokumenta i poziva na Javnu raspravu sa screenshot objavom na web stranici:

1. Web stranica JP Cesta FBiH (objavljeno 23.08.2019.)

<https://jpcfbih.ba/bs/novosti/javna-rasprava-o-o-nacrtu-plana-upravljanja-okolisem-i-drustvenim-aspektima-za-projekat-izgradnje-trake-za-spora-vozila-na-dionici-donji-vakuf-1-turbe-m-5/84> - Poziv na javnu raspravu (B/H/S jezik)

<http://jpcfbih.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38> - Dokument (B/H/S jezik)

https://jpcfbih.ba/assets/upload/dokumenti-modernizacija/ESMP_22_Donji_Vakuf_Turbe_Kom.pdf - Dokument (B/H/S jezik)

<https://jpcfbih.ba/en/news/public-consultations-on-the-draft-esmp-for-the-project-of-the-construction-of-third-lane-for-slow-vehicles-on-section-donji-vakuf-1-turbe-m5/84> - Poziv na javnu raspravu (Engleski jezik)

https://jpcfbih.ba/assets/upload/dokumenti-modernizacija/ESMP_19_Jajce_jug_Donji_Vakuf_.pdf - Dokument (Engleski jezik)

<https://jpcfbih.ba/en/activities/modernization-of-main-roads/38> - Dokument (Engleski jezik)

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

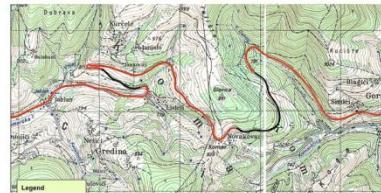
septembar/ rujan 2018.

Javna rasprava o o nacrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5)

23.08.2019.

JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općina Travnik i Donji Vakuf, te naselja koja gravitiraju području namjeravane rekonstrukcije magistralne ceste M-5 na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe, da uzmu učešće u javnoj raspravi

Javna rasprava će se održati u prostorijama Općine Travnik 11.9.2019. godine u 10:00 s ciljem davanja prijedloga i sugestija javnosti i uključivanja relevantnih planova u finalnu verziju dokumenta.

Dокумент je izrađen za potrebe Programa modernizacije magistralnih cesta u FBiH prema politikama vredzora.

Nacrt dokumenta može se pronaći na službenoj stranici JP Ceste FBiH na [sljedećem linku](#) i na web stranicu Općine Travnik.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti prisustvovati javnoj raspravi mogu svoje sugestije i komentare dostaviti do 11.9.2019. godine putem e-mail adrese: esmp@fbih.ba.

Dnevnici red:

- 1 Prezentacija nacrt Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5).
- 2 Pitanje, diskusija, odgovori i objašnjenja

POTPISE USKOVARA

Rekonstrukcija ceste Jajce Jug –
Donji Vakuf 1

22.08.2019.

PROGRAM MODERNIZACIJE

Javno otvaranje ponuda za projekt
Izgradnje ceste M-17.3 Neum –
Stolac, dionica Broćanac –
Prapratnica P20 – P143, L=3.075m i
petlji Babin Do i Oskorušnica

25.07.2019.

PROGRAM MODERNIZACIJE

Probijanje tunela Žaba

12.08.2019.

JAVNA RASPRAVA

Poziv na učešće u Javnoj raspravi

12.07.2019.

Public Consultations On the Draft ESMP for the Project of the Construction of Third Lane for Slow Vehicles on Section Donji Vakuf 1 – Turbe (M5)

23/08/2019

PC Roads of the FBH Ltd Sarajevo invites all interested parties, non-governmental organizations and residents of the municipalities of Travnik and Donji Vakuf and settlements neighbouring the area of intended road reconstruction on section Donji Vakuf 1 - Turbe (M5), to take part in Public Consultations

The Public Consultations will take place on 11 September 2019 at 10 am in the premises of the Municipality of Travnik, with the aim of collecting views and opinions of the stakeholders and addressing the relevant issues into the final version of the document.

The documents was drafted under the Federation Roads Modernization Programme, in line with the policies of funding institutions.

The draft document can be found on the official website of the PC Roads of the FBH at the [following link](#) and on the website of the municipality of Travnik.

All interested parties who are not able to attend the public consultations can submit their suggestions and comments by 11 September 2019 via e-mail address: esmp@fbih.ba.

Agenda:

- 1 Presentation of Draft Environmental and Social Management Plan for the Project of the Construction of Third Lane for Slow Vehicles on Section Donji Vakuf 1 – Turbe (M5).
- 2 Questions, discussion, answers and explanations.

NEW CONTRACT

Reconstruction of Road Jajce South
– Donji Vakuf 1

23/08/2019

ROAD MODERNIZATION

Public Bid opening for Construction of Main Road M17.3 Neum – Stolac, Road Section Broćanac - Prapratnica, L=3.075 m and Interchanges Babin Do and Oskorušnica

26/07/2019

PUBLIC CONSULTATIONS

Invitation to Public Consultations

12/07/2019

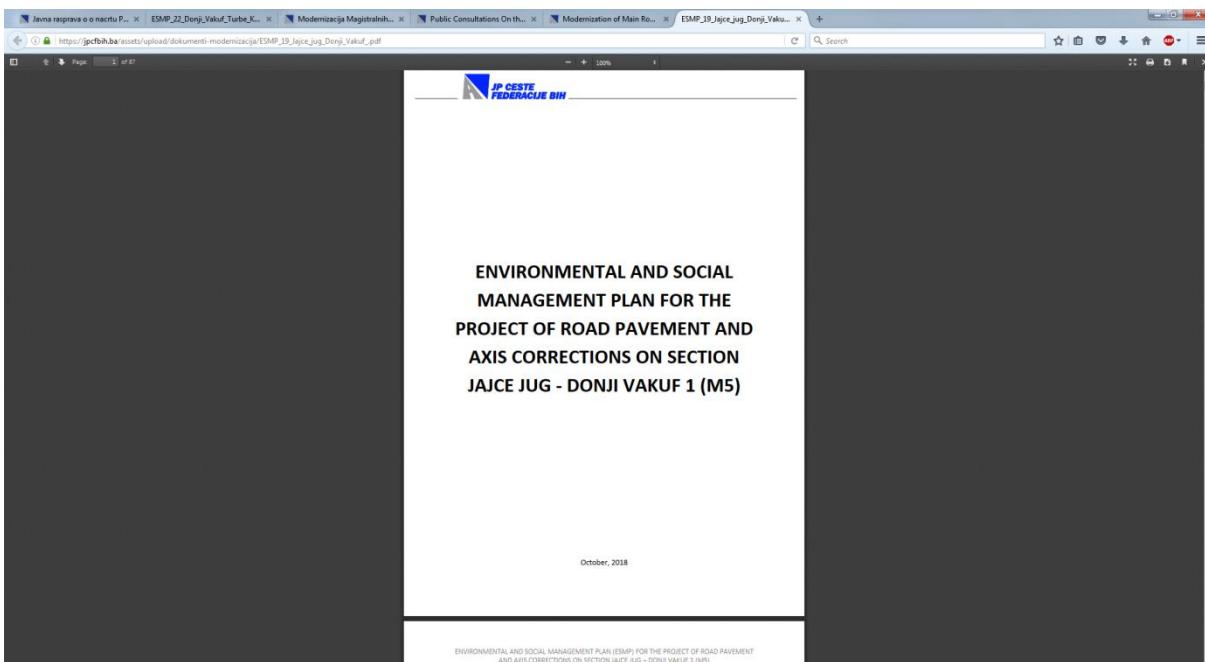
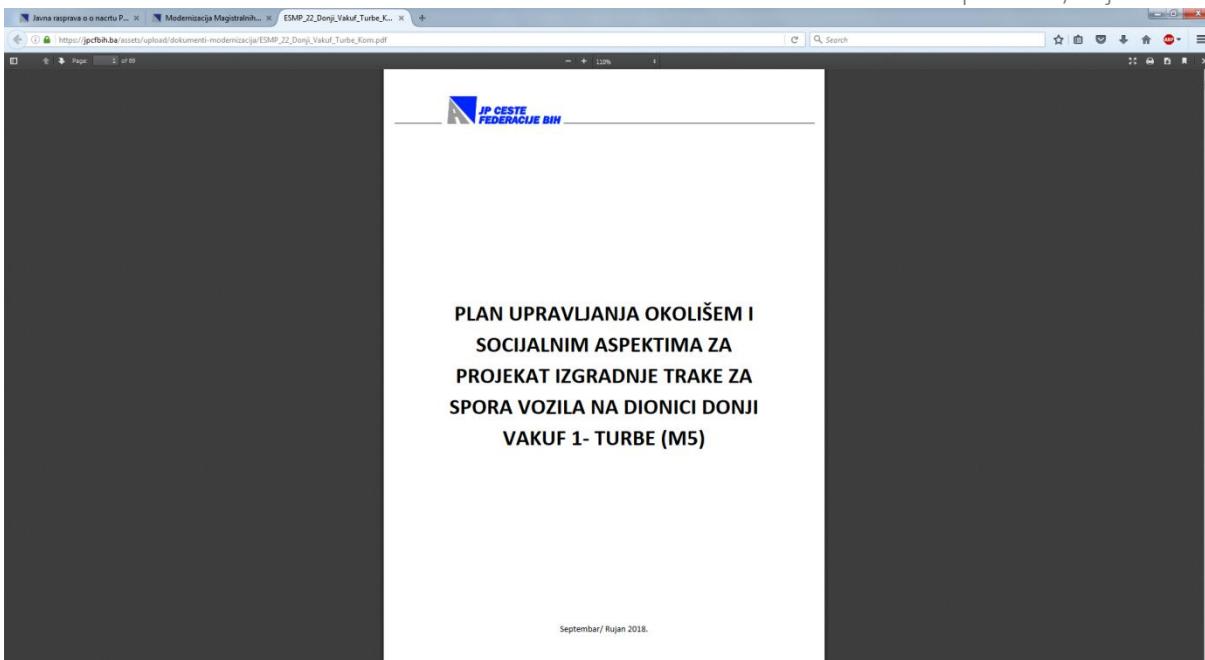
ROUTINE MAINTENANCE

Contracts for Routine Maintenance of Main Roads in FBH

31/07/2019

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALnim ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANje TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

2. Web stranica općine Travnik (objavljeno 22.08.2019.)

<https://www.opcinatravnik.com.ba/ba/aktuelno/javne-rasprave/27158-poziv-na-javnu-raspravu-o-nacrtu-plana-upravljanja-okolisem-i-drustvenim-aspektima-za-projekat-izgradnje-trake-za-spora-vozila-na-dionici-donji-vakuf-1-turbe-m-5>

https://www.opcinatravnik.com.ba/images/doc/2019/ESMP_22_Donji_Vakuf_Turbe_Komar_Izgradnja_trake_za_spora_vozila.pdf

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALnim ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANje TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar / rujan 2018.

Aktuelno

Javni pozivi	Javne rasprave	Konkursi	Javni oglasi	Budžet	Strateški dokumenti	Javne nabavke	Pristup informacijama

Javne rasprave

Podatak na temu rasprave o načrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5)	Datum	Nije definiran datum
JP Cesta Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općine Travnik i Donji Vakuf, te naseљa koja graničaju području namjeravanje rekonstrukcije magistralne ceste M-5 na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe, da uzmu učešće u	22.Aug.2019	
Podatak na temu rasprave - omjedinska politika	22.Aug.2019	Nije definiran datum
Raspored javnih rasprava na Otvoreni Odboru o osnivanju i temeljničkoj organizaciji mješovitih zajednica Opcine Travnik	31.Maj.2019	Nije definiran datum
Javne rasprave o oblastima odvođenje otpadnih voda i mješovitih vodovoda	30.Maj.2019	Nije definiran datum
Poziv predstavnicima organizacija civilnog društva za učešće u Javnoj raspravi	20.Maj.2019	Nije definiran datum

Aktuelno

Javni pozivi	Javne rasprave	Konkursi	Javni oglasi	Budžet	Strateški dokumenti	Javne nabavke	Pristup informacijama

Javna rasprava

Podatak na temu rasprave o načrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5)

JP Cesta Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općine Travnik i Donji Vakuf, te naseљa koja graničaju području namjeravanje rekonstrukcije magistralne ceste M-5 na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe, da uzmu učešće u

JAVNOJ RASPRAVI
o načrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5)

koga će se održati u prostorijama Opcine Travnik 11.9.2019. godine u 10:00, s ciljem davanja prijedloga i sugestija i javnosti i istroživanja relevantnih pitanja u finalnoj verziji dokumenta. Dokument je brađen za potrebu Programa modernizacija magistralnih cesta u BiH prema politikama kreditora. Načrt dokumenta može se pronaći na službenoj stranici JP Cesta FBH na sljedećem linku: <http://jpcestfbh.ba/sat/aktivnost/modernizacija-magistralnih-cesta/38> i na web stranici Opcine Travnik.

Si zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje sugestije i komentare dostaviti do 11.9.2019. godine putem e-mail adrese na prijeđenoj pozivnoj kući.

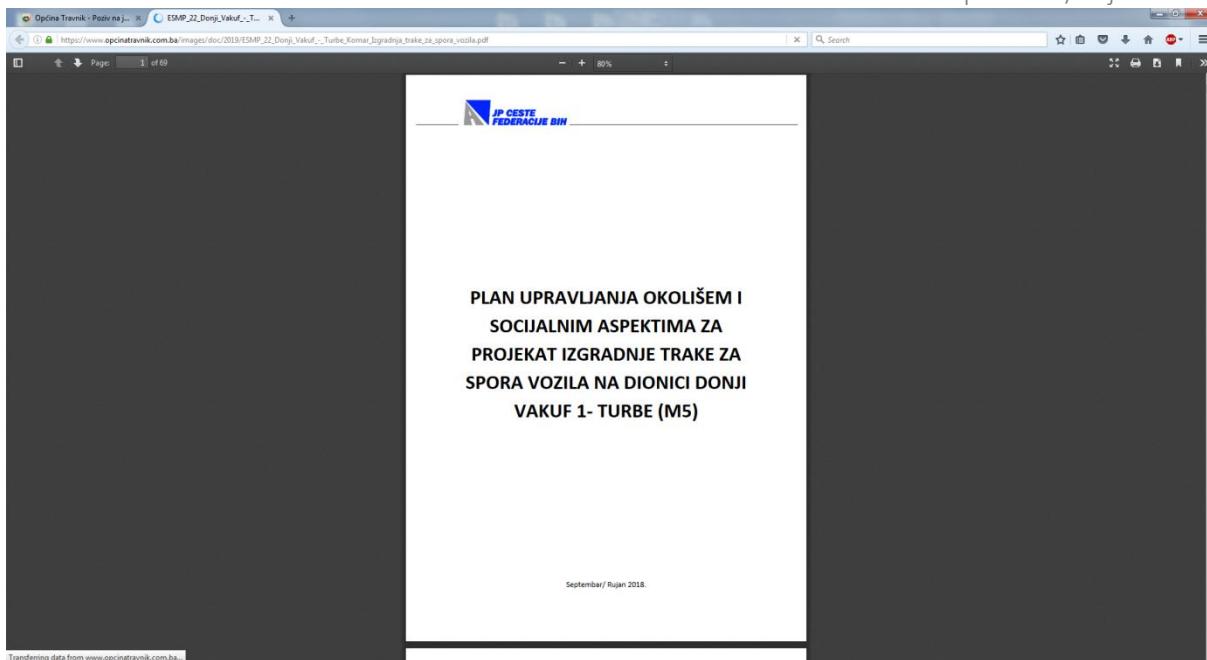
Dnevni red:

1. Prezentacija načrta Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5)
2. Pitanja, diskusija, odgovori i objašnjenja

ESMP_22_Donji Vakuf 1-Turbe (Komar) izgradnja trake za spora vozila

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALnim ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANje TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

3. Web stranica općine Donji Vakuf (objavljeno 22.08.2019.)

<https://www.donji-vakuf.ba/index.php/vijesti/javni-pozivi-i-konkursi/326-poziv-na-javnu-raspravu-o-nacrtu-plana-upravljanja-okolisem-i-drustvenim-aspektima-za-projekat-izgradnje-trake-za-spora-vozila-na-dionici-donji-vakuf-1-turbe-m-5>

https://www.donji-vakuf.ba/attachments/article/326/ESMP_22_Donji%20Vakuf%20-%20Turbe%20%28Komar%29%20Izgradnja%20trake%20za%20spora%20vozila.pdf

<https://www.donji-vakuf.ba/attachments/article/326/Poziv%20na%20Javnu%20raspravu%20u%20Travniku.doc>

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALnim ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANje TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

POZIV NA JAVNU RASPRAVU o nacrtu
Plana upravljanja okolišem i društvenim
aspektima za projekat izgradnje trake za
spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 –
Turbe (M-5)

22 AVGVST 2018

Natelnik Odsjeka
Hudo Šušić

Prijevodatelj i predstavnik
NASER RUJNAC

MATERIALI ZA
SJEĐENICE VJEĆA

VODIĆ ZA
PRIJEPUP INFORMACIJAMA

BUOŽET

PREDSTORIJE – PLANIRANA DOUMENTACIJA
OPĆE DOKA VJEĆA

GEOPORTAL

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I
SOCIJALnim ASPEKTIMA ZA
PROJEKAT IZGRADNje TRAKE ZA
SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI
VAKUF 1-TURBE (M5)

September/ Rujan 2018.

septembar/ rujan 2018.

ZAPISNIK

Javna rasprava na nacrt Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M5)

Dana 11.09.2019. u 10 sati u sali općine Travnik održana je Javna rasprava na nacrt Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M5).

Ispred JP Ceste Federacije BiH javnoj rasporavi su prisustvovali:

- **Miralem Čebo**, voditelj projekta izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M5)
- **Selma Ljubijankić**, Član tima za socijalni aspekt projekta Programa sanacije i modernizacije
- **Haris Zejnić**, Asistent za monitoring okolišnih uslova Programa modernizacije

Spisak svih prisutnih nalazi se u prilogu.

Javnu raspravu je otvorila **Selma Ljubijankić**, pozdravila sve prisutne i predstavila predstavnike JP Ceste FBiH, te dala kratki uvod o programu modernizacije i dokumentu.

Zatim je prezentirala dokument nacrt Plana Upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekat izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M5). Upoznala je prisutne sa ciljevima izrade, mjerama ublažavanja svih identificiranih potencijalnih okolišnih i društvenih uticaja, monitoring planom, objavom informacija, mehanizmom za pritužbe, zahtjevima za početak radova i ostalim relevantnim informacijama iz dokumenta. Istaknula je da se ovdje radi o nacrtu dokumenta i da će svi relevantni komentari s javne rasprave biti implementirani u finalni dokument. Također je naglašeno da je dokument revidiran od strane stučnog tima Svjetske banke, a po usvajanju će postati obavezujući dokument za ugovorene strane u samoj implementaciji projekta.

Nakon toga je **Miralem Čebo** prezentovao tehničke karakteristike projekta. Istakao je da je ovim projektom predviđena izgradnja traka za spora vozila. Radi se o dvije trake od po cca 460 metara, odnosno od cca 1600 metara dužine, a širine od 3,25 m. Glavni dio radova se sastoji od zemljanih radova, projektom se rješava odvodnja, radi se zatvoreni sistem odvodnje sa separatorima. Predviđene su potporne konstrukcije, zidovi i gabionske konstrukcije.

Adis Habib (općina Donji Vakuf): Upit vezano za put za naselje koji se nalazi na dijelu parcele koja se ekspropriše.

Miralem Čebo: Put će se prilagoditi, te će i dalje postojati. Svaka parcela koja je imala pristup na magistralnu cestu, imat će ga i nakon rekonstrukcije u istim ili boljim uslovima od trenutnog.

Javna rasprava završena je u 11:00.

PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA (ESMP) ZA PROJEKAT IZGRADANJE TRAKE ZA SPORA VOZILA NA DIONICI DONJI VAKUF 1 - TURBE (M-5)

septembar/ rujan 2018.

Fotografije sudionika Javne rasprave u Travniku (prostorije općine Travnik)

septembar/ rujan 2018.

Spisak učesnika na Javnoj raspravi

Javna rasprava o Planu upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt izgradnje trake za spora vozila na dionici Donji Vakuf 1 – Turbe (M-5), Travnik, 11. septembar 2019.g.

LISTA SUDIONIKA / LIST OF PARTICIPANTS

R.b. No.	Ime i prezime / Name and surname	Institucija / Institution	Tel.	E-mail	Potpis/Signature
1	ARIŠ ĐEHALEN	OPĆINA DONJI VAKUF	030/509-620	bekrom-ak@optonline.net	
2	Adis Šebek	OPĆINA ĐEHOVAC	051/509 009 009	adis.shebek@općina-djehovac.ba	
3	MUHAMOUD JEMAL	OPĆINA TRAVNIK	061/161 913		
4	DRAGAN ĐORĐEVIĆ	OPĆINA TRAVNIK	061/163 710	dragan.djordjevic@općinatravnik.ba	
5	MALALEN ČEBIĆ	JP CESTE FBiH	062 965 122	malalen.cebic@jpcfbih.ba	
6	SFERNA MIRJANA RASOVIĆ	—	033 563 519	sferna.rasovic@jpcfbih.ba	
7	HARIŠ TEJNIVIC	JP CESTE FBiH	033/150-382	hariš.tejnic@jpcfbih.ba	
8					
9					
10					
11					
12					